

Implemented by:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

AMBERO
Consulting Gesellschaft mbH

Izvori finansiranja bioenergetskih projekata za javni sektor

Priručnik „Izvori finansiranja bioenergetskih projekata za civilni sektor“ nastao je u okviru programa „Razvoj održivog tržišta bioenergije u Srbiji“ kao rezultat srpsko-nemačke razvojne saradnje.

Izdavač priručnika

Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ)
GmbH

Published by the

Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ)
GmbH

Herausgeber

Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ)
GmbH

Registrovane kancelarije

Bonn i Eschborn,
Nemačka
„Razvoj održivog tržišta
bionergije u Srbiji“ GIZ
kancelarija
11000 Beograd, Srbija
www.bioenergy-serbia.rs

Registered offices

Bonn and Eschborn,
Germany
„Razvoj održivog tržišta
bionergije u Srbiji“ GIZ
office
11000 Belgrade, Serbia
www.bioenergy-serbia.rs

Sitz der Gesellschaft

Bonn and Eschborn,
Germany
„Razvoj održivog tržišta
bionergije u Srbiji“ GIZ
office
11000 Belgrade, Serbia
www.bioenergy-serbia.rs

Autor priručnika

Dragan Milutinović

Text

Dragan Milutinović

Text

Dragan Milutinović

Štampa

Data copy, Beograd

Printing

Data copy, Belgrade

Presse

Data copy, Belgrade

Nijedan deo ove publikacije bez pismene saglasnosti izdavača ni u kom obliku ne sme da se reprodukuje ili da se primenom elektronskih sistema prerađuje, distribuira ili arhivira.

Sadržaj

Uvod	5
O projektu	7
Nacionalni izvori finansiranja	8
Budžetski fond za unapređenje energetske efikasnosti	9
Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima energetske efikasnosti	12
AP Vojvodina - Uprava za kapitalna ulaganja	15
EU Pro	18
Projekat "Podrška Kraljevine Norveške razvoju Zapadnog Balkana - Norveška za vas"	20
Telenor Fondacija	23
Međunarodni izvori finansiranja	25
Evropska investiciona banka (EIB)	26
ELENA	29
Evropski fond za strateška ulaganja (EFSI)	31
Razvojna banka Saveta Evrope (CEB)	33
Razvojna banka KfW	37
Investicioni okvir za zapadni Balkan (WBIF)	40
LIFE Program	43
Horizon 2020	48
Dunavski transnacionalni program (DTP)	56

Jadransko-jonski transnacionalni program (ADRION)	60
Programi prekogranične saradnje	63
<hr/>	
Komercijalni izvori finansiranja	66
<hr/>	
Erste Bank a.d. Novi Sad	68
UniCredit Bank Srbija a.d.	68
ProCredit Bank a.d. Beograd	69
Sberbank Srbija a.d.	70
Komercijalna banka a.d. Beograd	71
<hr/>	
Literatura	72
<hr/>	

Uvod

Implementacija razvojnih projekata iz oblasti bioenergije često izostaje zbog nedostatka znanja o postojećim finansijskim instrumentima, kao i zbog nepoznavanja procedura za apliciranje. Na internetu su dostupne informacije o odgovarajućim šemama finansiranja, ali ove su informacije često zamaskirane i nesistematizovane, odnosno dostupne su samo kada se objave konkretni javni pozivi, a i tada ih, često, nije jednostavno pronaći. Ovaj pregled ima za cilj da pokrije neke relevantne šeme finansiranja na evropskom i nacionalnom nivou, na jednostavan i pregledan način, kako bi potencijalne aplikante uputio na neke od mogućnosti i dao im okvir u kome mogu potražiti sredstva za finansiranje svojih projekata. Pregled ne pokriva sve raspoložive izvore, jer to nije ni moguće – neki od njih se pojavljuju sporadično, neki imaju ograničeno trajanje, neki imaju nepravilnu dinamiku objavljivanja javnih poziva... Namera je bila da se uključe samo institucije i programi koji su relevantni za temu i kako bi lista mogućnosti dala pregled najkorisnijih i najrelevantnijih izvora finansiranja.

Kada su međunarodni izvori finansiranja u pitanju, u pregled su uključeni i programi koji ne finansiraju projekte direktno, ali pokrivaju predmetnu oblast, a tu su i specifični finansijski instrumenti koji nude mogućnosti direktnog finansiranja.

Na nacionalnom nivou, u pregled su uključeni, pored komercijalnih izvora i izvora finansiranja iz budžetskih sredstava i neki programi koji se finansiraju delom i iz međunarodnih sredstava, ali pokrivaju isključivo područje Srbije.

S obzirom da su raspoloživi izvori finansiranja vezani za godišnje i višegodišnje finansijske programe, a kako se nalazimo pri kraju programskog perioda 2014-2020, promene će se verovatno dogoditi vrlo brzo. Kako bi se osiguralo da ovaj pregled ne bude kratkog životnog veka, biće neophodno njegovo periodično ažuriranje.

O projektu

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH je globalni pružalac usluga u oblasti međunarodne saradnje za održivi razvoj. GIZ ima više od 50 godina iskustva u širokoj lepezi oblasti, uključujući ekonomski razvoj i zapošljavanje, energetiku i životnu sredinu, kao i mir i bezbednost.

GIZ kao savezna organizacija u ime Vlade Nemačke – posebno Saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ) – kao i u ime klijenata iz javnog i privatnog sektora iz više od 130 zemalja, pruža podršku u postizanju ciljeva u međunarodnoj saradnji. U oblasti obnovljivih izvora energije, GIZ trenutno realizuje preko 170 projekata u više od 50 zemalja.

Srpsko-nemački razvojni program „Razvoj održivog tržišta bioenergije u Srbiji” zajedno sprovode GIZ (komponenta tehničke podrške) i Nemačka razvojna banka KfW (finansijska komponenta). Program finansira Savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ) Savezne Republike Nemačke u okviru Nemačke klimatsko-tehnološke inicijative. Glavni cilj projekta je uspostavljanje održivog tržišta bioenergije u Srbiji. Korišćenjem biomase za dobijanje toplotne i električne energije, doprinosi se unapređenju održivog korišćenja obnovljivih izvora energije, ruralnom i lokalnom ekonomskom razvoju, kao i smanjenju emisije štetnih gasova. Zamena fosilnih goriva obnovljivim izvorima energije ne doprinosi samo zaštiti klime, već i poboljšanju kvaliteta vazduha. Istovremeno se korišćenjem lokalno dostupnih obnovljivih izvora energije unapređuje ekonomski razvoj i stvaraju mogućnosti za zaposlenje u slabije razvijenim i ruralnim sredinama.

Nacionalni izvori finansiranja

Budžetski fond za unapređenje energetske efikasnosti

Ko može dobiti sredstva?

Lokalne samouprave (opštine, gradovi i grad Beograd), kao i gradske opštine

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Do 20.000.000 dinara po projektu

Kako do sredstava?

Prijava na javni poziv

Kada?

Javni poziv je u toku

Gde se informisati?

<https://bit.ly/36mllKi>

CILJEVI

Ministarstvo rudarstva i energetike finansira projekte obnovljive energije kroz Sektor za energetske efikasnosti i obnovljive izvore energije, odnosno Budžetski fond za unapređenje energetske efikasnosti.

Krajem 2013. godine Vlada RS usvojila je Odluku o otvaranju Budžetskog fonda za unapređenje energetske efikasnosti Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 92/13) kao efikasan način za prikupljanje i plasiranje sredstava u svrhu finansiranja ili sufinansiranja projekata, programa i aktivnosti koje za cilj imaju efikasnije korišćenje energije.

Fond dodeljuje sredstva u skladu sa procedurama i uslovima propisanim pravilnikom a na osnovu godišnjih programa finansiranja koje donosi Vlada Republike Srbije. Sredstva se mogu davati pravnim i fizičkim licima putem sprovođenja javnih konkursa.

Fond je počeo sa radom 2014. godine. Do sada su sprovedena 4 javna poziva za finansiranje projekata unapređenja energetske efikasnosti u jedinicama lokalnih samouprava (JLS) i sklopljeno 53 ugovora (JLS učestvuju sa najmanje 30% sop-

stvenih sredstava). Projekti su prvenstveno obuhvatili mere unapređenja energetske efikasnosti na termičkom omotaču zgrade (zamena stolarije i postavljanje termoizolacije) a bilo je i projekata unapređenja termotehničkih sistema korišćenjem obnovljivih izvora energije.

Poslednji javni poziv za finansiranje projekata iz ovog fonda objavljen je 26. februara 2019. za unapređenje energetske efikasnosti radi finansiranja projekata u oblasti efikasnog korišćenja energije u 2019. godini u jedinicama lokalne samouprave i gradskim opštinama. Poziv je trajao do 27. marta. Ukupna raspoloživa sredstva po ovom pozivu iznosila su 325 miliona dinara. Rešenjem o dodeli sredstava, objavljenom u junu, predviđeno je da se sredstva dodele za projekte u 24 jedinice lokalne samouprave (i gradske opštine).

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Pravo na podnošenje prijave imaju jedinice lokalne samouprave (opštine, gradovi i grad Beograd), kao i gradske opštine.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Između ostalog, kriterijumi za izbor projekata su:

- Vrsta mere unapređenja energetske efikasnosti;
- Vrsta objekta;
- Iznos sopstvenog učešća u finansiranju projekta izraženo u procentima;
- Nivo razvijenosti jedinice lokalne samouprave;
- Da li je lokalna samouprava koristila sredstava Budžetskog fonda u poslednje tri godine.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Raspodela sredstava Budžetskog fonda za finansiranje projekata odvija se kroz javne pozive. Javni poziv objavljen u 2019. godini će se odvijati u dve faze:

- U prvoj fazi će se do kraja 2019. godine izvršiti prikupljanje i kompletiranje prijava na Javni poziv, kontrola formalne ispravnosti i kompletnosti prijava, ocenjivanje projekata na osnovu kriterijuma iz Javnog poziva i donošenje akta o utvrđivanju liste redosleda projekata;

-
- U drugoj fazi, će se u 2020. godini, u zavisnosti od raspoloživih sredstava u Budžetskom fondu, a u skladu sa uredbom kojom će se utvrditi program finansiranja aktivnosti i mera unapređenja efikasnog korišćenja energije u 2020. godini, doneti akt o finansiranju izabranih projekata, potpisaće se ugovori o dodeli sredstava i realizovaće se projekti.

KONTAKT

Sektor za energetske efikasnost i obnovljive izvore energije

Telefon: 011/3604 461

Budžetski fond za unapređenje energetske efikasnosti

E-mail: fondee@mre.gov.rs

Internet stranica: <https://www.mre.gov.rs/latinica/energetska-efikasnost-unapredjenje-efikasnosti-budzetski-fond.php>

Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima energetske efikasnosti

Ko može dobiti sredstva?

Lokalne samouprave

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Nema podataka

Kako do sredstava?

Projekat se dostavlja direktno Kancelariji

Kada?

Nema ograničenja

Gde se informisati?

<http://www.obnova.gov.rs>

CILJEVI

Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima osnovana je Uredbom Vlade Republike Srbije, koja je objavljena u „Službenom glasniku RS“, broj 95/15. Ovom uredbom utvrđeno je da Kancelarija obavlja stručne, administrativne i operativne poslove za potrebe Vlade, koji se odnose na koordinaciju realizacije projekata obnove i unapređenja objekata javne namene u nadležnosti Republike, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave u smislu prikupljanja podataka o postojećim i planiranim projektima i potrebama obnove javnih objekata, procene potreba i opravdanosti predloženih projekata, utvrđivanje prioriteta, koordinaciju postupaka javnih nabavki, izvršenja ugovornih obaveza i plaćanja kao i druge poslove određene zakonom ili odlukom Vlade.

Kancelarija je trenutno i jedna od najznačajnijih institucija koja u Srbiji odobrava bespovratna finansijska sredstva za projekte zamene energenata u javnim objektima.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Jedinice lokalne samouprave.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Osnovni kriterijum za izbor projekata je da za predložene radove nisu obezbeđena druga novčana sredstva iz budžeta republike, autonomne pokrajine i/ili jedinice lokalne samouprave. Osim toga, kriterijumi su:

- da je jedinica lokalne samouprave redovno i ažurno ispunjavala sve obaveze definisane u prethodnim izveštajima i ugovorima sa Kancelarijom, kao i da je rad na prethodno odabranim objektima u toku ili završen;
- Da radovi na objektima obuhvataju sve neophodne radove tako da objekti, nakon završetka radova, zadovoljavaju sve potrebne uslove za dobijanje energetskog pasoša i da se nalaze u energetskom razredu „C“. U slučaju da nije ekonomski isplativo ili iz drugog razloga moguće obezbediti razred „C“, neophodno je da se izvrši minimalno poboljšanje od dva klasna razreda;
- Da radovi na objektu obuhvataju neophodne standarde i mere zaštite od požara koji su definisani za objekte javne namene u Zakonu o protivpožarnoj zaštiti;
- Da su objekti navedeni u skladu sa definisanim prioritetom.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Jedinice lokalne samouprave dostavljaju Kancelariji tehničku dokumentaciju za objekte za koje planiraju da konkurišu i koji se ne nalaze se na spisku koji je do sada usvojila Vlada Republike Srbije. Neophodno je da ti objekti budu navedeni kao prioriteta.

Prilikom definisanja prioriteta, treba imati u vidu sledeće:

- stepen oštećenja objekta, ako je oštećen;
- broj korisnika;
- da za izabrane objekte postoji kompletna tehnička dokumentacija i/ili može biti završena u kratkom roku (troškove izrade tehničke dokumentacije snosi jedinica lokalne samouprave).

Dokumentaciju je potrebno dostaviti isključivo nakon što je kompletirana prema dostavljenim smernicama od strane Kancelarije. Nekompletna dokumentacija se neće razmatrati.

KONTAKT

Kancelarija direktora

Telefon: +381 11 3617-737

Telefon: +381 11 3617-584

Fax: +381 11 3617-737

E-mail: kabinet@obnova.gov.rs

Internet stranica: <http://www.obnova.gov.rs>

AP Vojvodina - Uprava za kapitalna ulaganja

Ko može dobiti sredstva?

Lokalne samouprave na teritoriji AP Vojvodine

Koliko sredstava je na raspolaganju?

52.000.000 dinara u 2020.

Kako do sredstava?

Prijava na javni poziv

Kada?

Javni poziv se objavljuje početkom svake godine

Gde se informisati?

<https://bit.ly/2unKgjg>

CILJEVI

Preko Uprave za kapitalna ulaganja AP Vojvodine, finansiraju se i sufinansiranju projekti u oblasti energetske efikasnosti na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine.

Opšti cilj je podrška jedinicama lokalne samouprave na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine u realizaciji projekata unapređenja i modernizacije infrastrukture koja doprinosi poboljšanju energetske efikasnosti.

Specifični ciljevi su stvaranje uslova za racionalno korišćenje energije, poboljšanje energetske efikasnosti, smanjenje potrošnje energije za grejanje, hlađenje, ventilaciju, pripremu sanitarne tople vode i električne energije, smanjenje emisije štetnih gasova (ugljen-dioksida, sumpor-dioksida, azotnih oksida itd), povećanje učešća obnovljivih izvora energije u ukupnom energetskom bilansu Autonomne pokrajine Vojvodine.

Pokrajinskom skupštinskom odlukom o budžetu Autonomne pokrajine Vojvodine za 2019. godinu („Sl. list AP Vojvodine“, broj 60/2018), predviđena su sredstva u iznosu od 63.000.000,00 dinara za finansiranje i sufinansiranje projekata u oblasti energetske efikasnosti.

Osim projekata energetske efikasnosti, AP Vojvodina finansira i projekte u oblasti lokalnog i regionalnog ekonomskog razvoja od značaja za Autonomnu pokrajinu Vojvodinu.

Iako je opšti cilj plasmana ovih sredstava podrška u realizaciji projekata koji doprinose stvaranju povoljnih uslova za poslovanje, u bližem pojašnjenju namene sredstava definisano je da se mogu finansirati projekti izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije, sanacije i adaptacije objekata poslovne infrastrukture i turističke infrastrukture u javnoj svojini na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine, uključujući i infrastrukturu koja obezbeđuje funkcionalno integrisanje poslovne i turističke infrastrukture u okruženje (saobraćajna, komunalna, elektroenergetska, energetska infrastruktura i slično).

Za ove namene u 2019. godini odvojena su sredstva u iznosu od 507.000.000,00 dinara.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Pravo učešća na javnom konkursu imaju jedinice lokalne samouprave na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Između ostalog, kriterijumi za izbor projekata su:

- Stepem opšteg uticaja i značaj projekta (povećanje učešća obnovljivih izvora energije, smanjenje emisije ugljen-dioksida na godišnjem nivou, smanjenje potrebne primarne energije na godišnjem nivou);
- Opravdanost projekta (stepen sufinansiranja projekta, period povraćaja investicije);
- Stepem održivosti projekta;
- Stepem rizika i izvodljivost projekta.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Na osnovu Pokrajinske skupštinske odluke o budžetu Autonomne pokrajine Vojvodine za svaku godinu i Odluke o postupku izbora, kriterijumima za izbor i realizaciji projekata koje finansira Uprava za kapitalna ulaganja Autonomne pokrajine Vojvodine, odnosno Odluke o pokretanju postupka dodele sredstava putem javnog konkursa Uprave za kapitalna ulaganja Autonomne pokrajine Vojvodine koji se objavljuju svake godine, Uprava za kapitalna ulaganja Autonomne pokrajine Vojvodine raspisuje javni

konkurs za finansiranje i sufinansiranje projekata u oblasti energetske efikasnosti, kojim se bliže definišu predmet i cilj javnog konkursa.

KONTAKT

Uprava za kapitalna ulaganja Autonomne pokrajine Vojvodine

Telefon: 021 4881 805

E-mail: ivana.kovljen@vojvodina.gov.rs

Internet stranica: <http://www.vojvodina.gov.rs/sr/документа/конкурси>

EU Pro

Ko može dobiti sredstva?

Lokalne samouprave na teritoriji Srbije bez grada Beograda i AP Vojvodine

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Zavisi od javnog poziva. Ukupna sredstva Programa su 25.000.000 €

Kako do sredstava?

Prijava na javni poziv

Kada?

Program je u toku

Gde se informisati?

<https://www.eupro.org.rs>

CILJEVI

EU Pro je program koji se finansira iz sredstava Evropske unije i Republike Srbije. Usmeren je na tri ključna rezultata - unapređenje konkurentnosti preduzeća, poboljšanje poslovnog okruženja i jačanje socijalne kohezije i inkluzije.

Projekti u okviru programa finansiraju se putem javnih poziva koji su strukturirani prema ciljevima i korisnicima.

U skladu sa ciljevima programa, jedan od prioriteta je poboljšanje poslovnog okruženja odnosno jačanje konkurentnosti na lokalnom nivou kroz unapređenje infrastrukture i stvaranje povoljnog okruženja za poslovanje.

Shodno tome, EU PRO podržava lokalne samouprave u izradi planske i tehničke dokumentacije, pri digitalizaciji geoprostornih podataka i poboljšanju poslovne infrastrukture.

Tokom maja i juna 2018. godine u okviru programa sprovedena su tri relevantna javna poziva – Javni poziv za podnošenje predloga za izradu planova detaljne regulacije, Javni poziv za podnošenje predloga za izradu izvođačkih projekata za ekonomsku

infrastrukturu, Javni poziv za podnošenje predloga za ekonomske infrastrukturne projekte koje je Evropska unija podržala sa više od 5.1 miliona evra.

Program EU Pro trebalo bi da traje do kraja 2020. godine, a ukupan budžet programa je oko 25 miliona evra.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

U skladu sa konkretnim javnim pozivom, pravo učešća mogu imati gradovi i opštine (bez gradskih opština) na teritoriji Srbije, bez grada Beograda i Autonomne pokrajine Vojvodine.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Kriterijumi za izbor projekata definišu se za svaki pojedinačni javni poziv sa ciljem procene kvaliteta prijave u odnosu na ciljeve i prioritete Programa. Oni pokrivaju relevantnost aktivnosti, usklađenost podnetog projekta sa ciljevima poziva za predloge projekata, kvalitet, očekivani uticaj, održivost i ekonomičnost.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Za vreme trajanja programa, EU Pro objavljuje tematske javne pozive, koji bliže definišu uslove i način prijavljivanja. Konkursi se objavljuju na sajtu programa.

KONTAKT

Beograd

Telefon: +381 (0)11 344 10 48

Fax: +381 (0)11 344 10 52

Niš

Telefon: +381 (0)18 246 126

Fax: +381 (0)18 520 705

Novi Pazar

Telefon: +381 (0)20 337 300

Fax: +381 (0)20 20 411 032

Vranje

Telefon: +381 (0)64 877 00 63

Internet stranica: <https://www.eupro.org.rs>

Projekat "Podrška Kraljevine Norveške razvoju Zapadnog Balkana - Norveška za vas"

Ko može dobiti sredstva?

Lokalne samouprave iz treće i četvrte grupe razvijenosti

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Zavisi od javnog poziva. Ukupna sredstva Programa su 6.180.000 €

Kako do sredstava?

Prijava na javni poziv

Kada?

Program je u toku

Gde se informisati?

<https://www.norveskazavas.org.rs/>

CILJEVI

Projekat ima za cilj da doprinese ravnomernom društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji kroz povećanje mogućnosti zapošljavanja, posebno ranjivih i marginalizovanih grupa, podršku socijalnoj koheziji, kao i unapređenju lokalne infrastrukture.

Projekat bi trebalo da traje od avgusta 2018 do septembra 2021. sa budžetom od oko 6,18 miliona evra. Donator je Kraljevina Norveška preko ambasade Kraljevine Norveške u Beogradu a projekat implementira Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS).

Osnovni prioriteti programa su:

- Unapređenje pristupa zapošljavanju;
- Povećanje socijalne uključenosti;
- Poboljšanje uslova života i lokalne infrastrukture;
- Jačanje informacione bezbednosti Vlade Republike Srbije;

- Podrška procesu integracija Republike Srbije u Evropsku uniju.

Prioritet „Poboljšanje uslova života i lokalne infrastrukture“ sprovodi se kroz dodelu bespovratne pomoći (grantova) za unapređenje opštinske socijalne, javne ili infrastrukture za zaštitu životne sredine ili opreme koja će doprineti poboljšanju uslova života lokalnog stanovništva: škole, bolnice, zdravstvene ustanove, vrtići, sistemi za vodosnabdevanje, javni objekti, poboljšanje upravljanja otpadom ili prerada otpadnih voda, pored ostalih oblasti sa ciljem doprinosa poboljšanju uslova života u manje razvijenim opštinama u Srbiji, kao i unapređenja lokalne infrastrukture.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Pravo konkurisanja za sredstva ima 91 lokalna samouprava obuhvaćena projektom Norveška za vas iz treće i četvrte grupe razvijenosti u skladu sa Uredbom Vlade Republike Srbije o utvrđivanju jedinstvene liste razvijenosti regiona i jedinica lokalne samouprave: Aleksinac, Alibunar, Babušnica, Bač, Bajina Bašta, Batočina, Bela Crkva, Bela Palanka, Blace, Bogatić, Bojnik, Boljevac, Bosilegrad, Brus, Bujanovac, Crna Trava, Čoka, Čičevac, Čuprija, Despotovac, Dimitrovgrad, Doljevac, Gadžin Han, Golubac, Irig, Ivanjica, Kladovo, Knić, Knjaževac, Koceljeva, Kovačica, Kovin, Kraljevo, Krupanj, Kučevo, Kuršumlija, Lebane, Leskovac, Loznica, Lučani, Ljig, Ljubovija, Mali Idoš, Mali Zvornik, Malo Crniće, Medveđa, Merošina, Mionica, Negotin, Nova Crnja, Nova Varoš, Novi Bečej, Novi Pazar, Odžaci, Opovo, Osečina, Paraćin, Petrovac na Mlavi, Plandište, Preševo, Priboj, Prijepolje, Prokuplje, Raška, Ražanj, Rekovac, Sečanj, Sjenica, Smederevska Palanka, Sokobanja, Srbobran, Surdulica, Svilajnac, Svrlijig, Šid, Titel, Trgovište, Trstenik, Tutin, Ub, Varvarin, Velika Plana, Veliko Gradište, Vladičin Han, Vladimirci, Vlasotince, Žabalj, Žabari, Žagubica, Žitište, Žitorađa.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Kriterijumi koje podnosilac projekta treba da zadovolji kako bi mu projekat bio odobren, odnose se na njegov tehnički kapacitet, kao i na efikasnost i efektivnost predloženih aktivnosti: Da li podnosilac ima institucionalizovanu kancelariju za lokalni ekonomski razvoj (LER) / drugo odeljenje koje je prvenstveno odgovorno za LER, da li podnosilac ima dovoljno tehničke stručnosti, da li ima iskustva u bilo kom projektu koji finansira donator, kojoj grupi razvijenosti pripada podnosilac zahteva, koliki je nivo doprinosa projekta razvojnim strategijama, koliko su jasno definisani korisnici, da li su očekivani rezultati održivi itd.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Za vreme trajanja programa, program "Norveška za vas" objavljuje tematske javne pozive, koji bliže definišu uslove i način prijavljivanja. Konkursi se objavljuju na sajtu programa.

KONTAKT

Beograd

Telefon: +381 (0)11 344 11 06

Niš

Telefon: +381 (0)18 246 126

Vranje

Telefon: +381 (0)64 88 50 417

Internet stranica: <https://www.norveskazavas.org.rs/>

Telenor Fondacija

Ko može dobiti sredstva?

Sve institucije (škole, lokalne samouprave, javne socijalne ustanove...) u Srbiji

Koliko sredstava je na raspolaganju?

1.000-15.000 € po projektu

Kako do sredstava?

Prijava na javni poziv

Kada?

Javni pozivi se objavljuju svake godine

Gde se informisati?

<https://bit.ly/36qmxwl>

CILJEVI

Telenor Fondacija pomaže u rešavanju izazova sa kojima se suočava srpsko društvo, a za svaki posebni javni poziv, definiše se posebna tema. Osnovni cilj Fondacije je podrška projektima fokusiranim na razvoj održivih rešenja u četiri oblasti: obrazovanje, socijalna inkluzija društveno ugroženih grupa, kultura i umetnost i zaštita životne sredine. Ukupna podrška projektima (uključujući finansijsku podršku, servise i know-how) je 1.000 - 15.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Pravo učešća na konkursu imaju sve institucije (škole, lokalne samouprave, javne socijalne ustanove...) u Srbiji.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Neophodno je dostaviti popunjen obrazac prijave za podršku Telenor fondacije. Predloge projekata potrebno je dostaviti u skladu sa formalnim zahtevima i u okvirima definisanog roka za svaki poziv. Očekivano trajanje projekata je godinu

dana. Pri evaluaciji projekata u razmatranje se uzimaju svi uključeni aspekti podrške kao i planirane aktivnosti.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Telenor Fondacija svake godine objavljuje tematske javne pozive, koji bliže definišu uslove i način prijavljivanja. Konkursi se objavljuju na sajtu programa.

KONTAKT

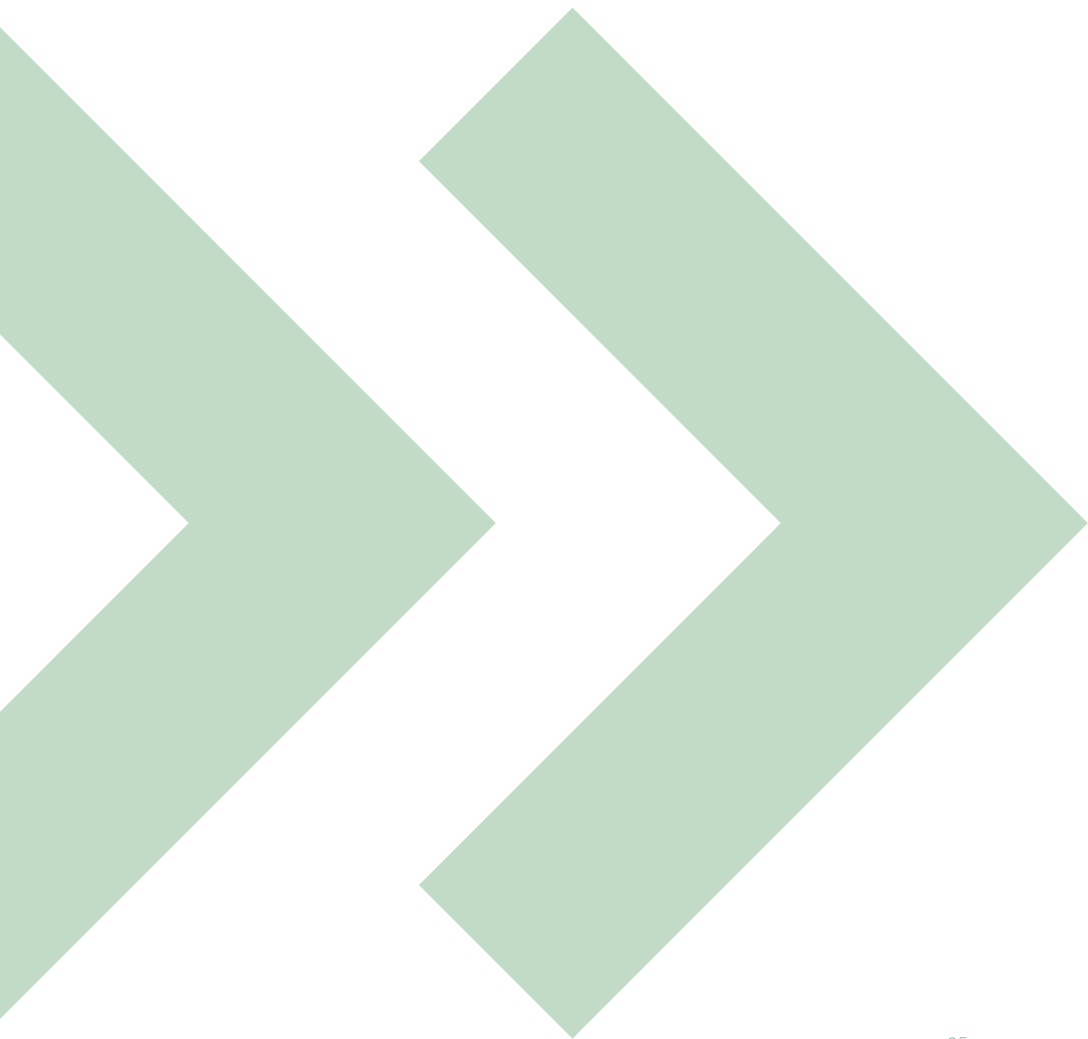
Telefon: 063/9000

E-mail: fondacija@telenor.rs

Internet stranica:

<https://www.telenor.rs/sr/o-telenoru/o-nama/drustvena-odgovornost/telenor-fondacija>

Međunarodni izvori finansiranja

Evropska investiciona banka (EIB)

Ko može dobiti sredstva?

Javni sektor

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Minimum 25.000.000 € po projektu

Kako do sredstava?

Direktno se dostavlja detaljan opis kapitalnih ulaganja sa aranžmanima finansiranja

Kada?

Nema vremenskog ograničenja

Gde se informisati?

<https://www.eib.org/en/products/loans/public-sector.htm>

CILJEVI

EIB je banka Evropske unije - jedina banka u vlasništvu i koja zastupa interese država članica, najveći svetski multilateralni zajmoprimac i zajmodavac. EIB funkcioniše na tri osnovna načina:

- kreditiranje (zajmovi, garancije, mikrofinansiranje, ulaganje u kapital itd.) - obično se projektuju krediti za velike projekte koji prelaze 25 miliona evra, ali i rizični kapital preko Evropskog investicionog fonda;
- zajedničko ulaganje (podrška EIB za pristup finansiranju iz drugih izvora radi formiranja kompletnog paketa finansiranja) - uglavnom garantuje podršku projektima kako bi privukli nove investitore;
- savetovanje (administrativno upravljanje i upravljanje projektima) - putem JASPERS, ESIF, itd.

Podržava samo projekte koji značajno doprinose rastu i zapošljavanju u Evropi. Svi projekti moraju biti prihvatljivi, ali moraju biti u skladu sa strogim tehničkim, ekološkim i socijalnim standardima. Godišnji iznos plasiranih kredita je od 45 milijardi evra

2000. skočio na 79 milijardi evra u 2009. godini kao privremeni odgovor na krizu, a u 2016. je iznosio 76,358 milijardi evra.

Aktivnosti EIB-a fokusirane su na četiri prioriteta područja:

- Inovacije i veštine;
- Pristup finansijskim sredstvima za manja preduzeća;
- Infrastruktura - EIB je u 2017. godini obezbedio 18 milijardi evra za podršku infrastrukturnim projektima;
- Klima i okolina - EIB odvaja više od 25% svog ukupnog finansiranja za prilagođavanje i ublažavanje klimatskih promena. Banka plasira više od 15 milijardi evra u projekte za prirodno i ljudsko okruženje, koji uključuju biodiverzitet, čist vazduh / vodu, održivi transport, obnovljivu energiju i energetska efikasnost.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Zajmovi minimalne vrednosti od 25 miliona evra mogu se odobriti subjektima javnog sektora za finansiranje jednog velikog investicionog projekta ili investicionog programa, usklađenog sa jednim ili više prioriteta EIB-a. EIB je aktivna i unutar i izvan EU, ali većina kredita odlazi u zemlje EU (oko 90% ukupnog obima). Ostali korisnici pored zemalja iz Evrope, Azije, Latinske Amerike i Subsaharske Afrike, a što je za nas od značaja, mogu biti iz zone proširenja EU (Albanija, Severna Makedonija, Crna Gora, Srbija, Turska, Bosna i Hercegovina, Kosovo*).

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

EIB daje kredite sa rokom otplate od četiri do dvadeset godina, u zavisnosti od ekonomskog veka imovine koja se finansira. Izuzeti su određeni troškovi, poput PDV-a. Što se tiče finansijskih podataka, potrebne su sledeće informacije:

- Pregled troškova rada i održavanja projekta, amortizacije i režijskih troškova;
- Plan finansiranja projekta i raspored predviđenih rashoda;
- Projektovani novčani tokovi, bilansi stanja, računi dobitka i gubitka;
- Procena potrebnih obrtnih sredstava projekta tokom vremena;
- Obračun interne stope rentabilnosti;
- Pregled sredstava obezbeđenja i garancije.

Postupak procene projekta od strane EIB može da traje između 6 nedelja i 18 meseci, zavisno od veličine projekta. Kriterijumi su obično prilagođeni svakom konkretnom projektu. Izveštaj o proceni projekta ide od Upravnog odbora do Odbora direktora, koji se sastaju 10 puta godišnje, radi donošenja konačne odluke. Nakon odobrenja, zajam se može iskoristiti u jednoj ili više rata u skladu sa zahtevima korisnika kredita.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

EIB ne objavljuje informacije o uslovima finansiranja, ali nema posebnih formalnosti za podnošenje zahteva EIB-u za pojedinačne zajmove. Od predlagača projekata se zahteva da dostavi detaljan opis kapitalnih ulaganja zajedno sa potencijalnim aranžmanima finansiranja.

KONTAKT

E-mail: investor.relations@eib.org

Telefon: +352 43 79 - 53000

Fax: +352 43 79 - 66297

Internet stranica: <https://www.eib.org/en/products/loans/public-sector.htm>

ELENA

Ko može dobiti sredstva?

Javne institucije, uključujući lokalne, regionalne ili državne nivoe vlasti

Koliko sredstava je na raspolaganju?

30.000.000 € ili više po programu

Kako do sredstava?

Direktno se dostavlja opis investicionog programa

Kada?

Nema vremenskog ograničenja

Gde se informisati?

<https://www.eib.org/en/products/advising/elena/index.htm>

CILJEVI

ELENA je zajednička inicijativa EIB-a i Evropske komisije u okviru programa Horizon 2020. ELENA daje bespovratna sredstva za tehničku pomoć usmerenu na sprovođenje energetske efikasnosti, distribuciju obnovljivih izvora energije i programa gradskog prevoza. Nepovratna sredstva mogu se koristiti za finansiranje troškova vezanih za studije izvodljivosti i tržišta, strukturiranje programa, poslovne planove, energetske revizije i finansijsko strukturiranje, kao i za pripremu tenderskih procedura, ugovornih aranžmana i jedinica za implementaciju projekata. Formirana 2009. godine, inicijativa ELENA dobila je više od 130 miliona evra podrške EU za pokretanje investicija od oko 5 milijardi EUR na terenu.

ELENA obično podržava programe iznad 30 miliona evra sa trogodišnjim periodom primene za energetske efikasnosti. Može da pokrije do 90% troškova tehničke pomoći / razvoja projekata. Godišnji budžet za grantove trenutno iznosi između 40 i 50 miliona evra. Kada su u pitanju projekti energetske efikasnosti, ELENA podržava one koji se odnose na izgradnju integrisane obnovljive energije za javne i privatne zgrade (uključujući socijalno stanovanje), komercijalne i logističke objekte i lokacije, kao i projekte ulične i saobraćajne rasvete za podršku povećanju energetske efikasnosti. Projekti koji se podržavaju su i oni koji idu ka integraciji obnovljivih izvora energije

u već izgrađeno okruženje - npr. solarni fotonaponski paneli na krovovima, solarni termički kolektori i biomasa - ulaganja u obnovu, proširenje ili izgradnju novih mreža daljinskog grejanja / hlađenja.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Podnosilac zahteva mora biti iz neke od država članica EU ili zemlje povezane sa programom Horizon 2020. Podnosilac prijave za ELENA može biti javna institucija, uključujući lokalne, regionalne ili državne nivoe vlasti.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Javni subjekt koji sprovodi projekat energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije ili održivog transporta i traži sredstva za podršku razvoju projekata treba da kontaktira ELENA inicijativu i predstavi kratak opis institucije koja aplicira, kao i planirani investicioni program. Ovo treba da uključuje informacije o vrsti investicionog programa, pristupu implementaciji kao i očekivanim troškovima ulaganjima i vremenskom rasporedu programa. ELENA inicijativi potrebno je dostaviti i pregled glavnih potreba i obima tražene tehničke pomoći, opravdanje troškova i naznaka traženog iznosa. ELENA tim će pregledati informacije i proceniti da li projekat ili program ispunjava kriterijume podobnosti. ELENA u praksi pruža aktivnu podršku tokom procesa prijave.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Konkurs je stalno otvoren.

KONTAKT

E-mail: investor.relations@eib.org

Telefon: +352 43 79 - 53000

Fax: +352 43 79 - 66297

Internet stranica: <https://www.eib.org/en/products/advising/elena/index.htm>

Evropski fond za strateška ulaganja (EFSl)

Ko može dobiti sredstva?

Javni sektor

Koliko sredstava je na raspolaganju?

25.000.000 € ili više po projektu

Kako do sredstava?

Projekat se direktno dostavlja

Kada?

Nema vremenskog ograničenja

Gde se informisati?

<https://www.eib.org/en/efsi/how-does-a-project-get-efsi-financing/index.htm>

CILJEVI

EFSl je inicijativa koju su zajednički pokrenule EIB grupa i Evropska komisija; to je jedan od tri stuba investicionog plana za Evropu koji ima za cilj da oživi ulaganja u strateške projekte širom Evrope. EFSl ima dve komponente za podršku projektima: Infrastrukturnu i inovacionu, koje se finansiraju kroz EIB.

Područja koja mogu biti finansirana su sledeća:

- istraživanje, razvoj i inovacije;
- razvoj energetskog sektora (poput širenja upotrebe ili snabdevanja obnovljivom energijom, energetske efikasnosti i uštede energije);
- razvoj saobraćajne infrastrukture, opreme i inovativnih tehnologija za transport (poput pametnih i održivih projekata urbane mobilnosti);
- informacione i komunikacione tehnologije;
- efikasnost okoline i resursa (poput održivog urbanog i ruralnog razvoja);
- i ljudski kapital, kultura i zdravlje.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

S obzirom da je EFSI sastavni deo EIB grupe, važe isti geografski uslovi kao što je navedeno kod EIB, a za sredstva mogu konkurisati organizacije iz javnog sektora.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Da bi se iskoristili resursi EFSI raspoređeni kroz EIB, projekti moraju proći standardni postupak procene EIB. Ovaj postupak ima za cilj da se utvrdi da li je aktivnost prihvatljiva za finansiranje od strane EIB. Ako jeste i operativno odeljenje predloži da ga podrži EFSI, biće predstavljeno nezavisnom investicionom odboru koji donosi konačnu odluku.

EFSI projekti trebaju biti:

- ekonomski i tehnički ispravni;
- u najmanje jednom od prihvatljivih sektora EFSI-a kako je definisano u poglavlju;
- u skladu sa ciljevima EU, uključujući održivi rast i zapošljavanje;
- dovoljno zreli i kvalitetno razvijeni;
- procenjeni na iznos koji je proporcionalan potencijalnim rizicima.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Proces apliciranja je stalno otvoren.

KONTAKT

E-mail: investor.relations@eib.org

Telefon: +352 43 79 - 53000

Fax: +352 43 79 - 66297

Internet stranica:

<https://www.eib.org/en/efsi/how-does-a-project-get-efsi-financing/index.htm>

Razvojna banka Saveta Evrope (CEB)

Ko može dobiti sredstva?

Lokalni i regionalni nivoi vlasti, javne i privatne finansijske institucije

Koliko sredstava je na raspolaganju?

50% ukupnih troškova projekta

Kako do sredstava?

Direktna prijava

Kada?

Nema vremenskog ograničenja

Gde se informisati?

<https://coebank.org/en/project-financing/>

CILJEVI

Razvojna banka Saveta Evrope (CEB) je multilateralna razvojna banka sa isključivo socijalnim mandatom. Ona daje kredite, garancije, grantove i subvencije za kamate. Sredstva za svoje plasmane prikuplja na međunarodnim tržištima kapitala u obliku pozajmica i ne dobija budžetska sredstva svojih država članica. CEB ima tri sektorske linije delovanja:

- održivi i inkluzivni rast;
- integracija izbeglica, raseljenih lica i migranata;
- aktivnosti usmerene na ublažavanje klimatskih promena (razvoj mera prilagođavanja i ublažavanja).

Banka uglavnom daje fleksibilne srednjoročne i dugoročne kredite po povoljnim kamatama. CEB koristi čitav niz instrumenata finansiranja koji omogućuju fleksibilnost, kako bi se najbolje odgovorilo na potrebe korisnika. Krediti se obično koriste za finansiranje unapred određenih investicije u infrastrukturu, za finansiranje više-projektnih programa (uglavnom za podršku MSP i opštinskim investicijama); Fond EU za sufinansiranje (ECF) omogućava sufinansiranje investicionih aktivnosti koje

finansira EU na nacionalnom nivou; Fond za finansiranje javnog sektora (PFF) pokriva privremene nedostatke u finansiranju u javnom sektoru; i na kraju, međusektorski program zajma (CSL) zadovoljava potrebe javne socijalne infrastrukture.

Projekti koji se finansiraju, trebalo bi da budu iz sledećih sektora:

- Izbeglice i migranti;
- Socijalno stanovanje;
- Unapređenje uslova života;
- Saniranje posledica prirodnih katastrofa;
- Životna sredina - Održivi razvoj životne sredine je važno fokusno područje CEB. Projekti finansirani u ovom sektoru mogu uključivati smanjenje i tretman čvrstog i tečnog otpada; čišćenje i zaštitu površinskih i podzemnih voda; dekontaminaciju tla i vodotokova; zaštitu od buke; mere uštede energije i efikasnosti; proizvodnju obnovljive energije; smanjenje zagađenja vazduha; zaštitu i razvoj biodiverziteta i održivi transport;
- Kulturna baština;
- Zdravlje;
- Obrazovanje;
- Javna uprava;
- MSP.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

CEB ima 41 člana koji su akcionari Banke. Država članica može biti i donator i primalac kredita. Banka, kao znak solidarnosti, ima za cilj da pruži pojačanu podršku grupi od 22 ciljane zemlje: Albaniji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Hrvatskoj, Kipru, Češkoj, Estoniji, Gruziji, Mađarskoj, Kosovu*, Letoniji, Litvaniji, Malti, Moldaviji, Crnoj Gori, Poljskoj, Rumuniji, Srbiji, Slovačkoj, Sloveniji, Severnoj Makedoniji i Turskoj). Ostale države članice su Belgija, Danska, Francuska, Nemačka, Grčka, Vatikan, Finska, Island, Irska, Italija, Lihtenštajn, Luksemburg, Holandija, Norveška, Portugal, San Marino, Španija, Švedska i Švajcarska.

Banka svoje finansiranje usmerava isključivo na banke ili javna preduzeća. Potencijalni zajmoprimci su vlade, lokalni / regionalni nivoi vlasti, javne / privatne finansijske institucije ili bilo koje drugo javno / privatno pravno lice koje je odobrila država članica CEB-a.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Prijava za kredit prilagođena je karakteristikama svakog projekta, koje zajednički priprema CEB i aplikant. Prijava za kredit treba da sadrži kratak opis projekta i njegovu održivost, finansijske aspekte projekta (iznos zajma, procenjeni trošak projekta, plan finansiranja itd.), dinamiku realizacije i opšte informacije o zajmu.

CEB finansira do 50% ukupnih troškova projekta: udeo CEB u finansiranju određuje se u skladu sa karakteristikama svakog projekta i potrebama finansiranja, ukupnom finansijskom situacijom aplikanta, dostupnošću budžetskih izdvajanja, prioritetom predložene investicije i očekivanim socijalnim uticajima.

Troškovi prihvatljivi za finansiranje od strane CEB-a uključuju:

- istraživanja, studije, tehnički nadzor projekta - najviše 5% ukupnog budžeta;
- sticanje zemljišta za potrebe projekta;
- izgradnju / obnovu / modernizaciju ili kupovinu zgrada;
- postavljanje osnovne infrastrukture kao što su vodosnabdevanje, putevi itd;
- osiguranje održivosti;
- kupovinu materijala, opreme i mašina, uključujući informatičku opremu i softver, kao i s tim povezane troškove vezane za obuku osoblja;
- tehničku pomoć.

Važno je napomenuti da zajmovi CEB ne mogu biti upotrebljeni za pokriće troškova osoblja, osim u slučaju upravljanja projektima ili tehničke pomoći.

Da bi se utvrdila podobnost aplikanta, vrši se sistematska procena njegove solventnosti, institucionalnog i upravljačkog kapaciteta, sa fokusom na finansijske, tehničke i aspekte implementacije projekta. Socijalni uticaj je nešto čemu se poklanja posebna pažnja tokom ovog procesa, a on uključuje i temeljnu procenu verovatne dodate vrednosti koja bi se kreirala kroz podršku CEB.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Sredstva su stalno dostupna.

KONTAKT

Telefon: +33(0)1 47 55 55 00

Internet stranica: <https://coebank.org/en/project-financing/>

Razvojna banka KfW

Ko može dobiti sredstva?

Lokalna samouprava i javna preduzeća

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Ukupno 27.000.000 €

Kako do sredstava?

Ministarstvo i lokalne samouprave definišu liste projekata

Kada?

Program je u toku

Gde se informisati?

<https://bit.ly/3ayoUjM>

CILJEVI

Razvojna banka KfW pruža podršku nemačkoj saveznoj vladi u ostvarenju svojih ciljeva u razvojnoj politici i međunarodnoj razvojnoj saradnji već više od 50 godina. Podržava projekte koji uglavnom uključuju aktere iz javnog sektora u zemljama u razvoju i ekonomijama u nastajanju. Modeli finansiranja uključuju čiste donacije i zajmove iz budžetskih sredstava, ali i kredite koji kombinuju budžetska sredstva i sopstvena sredstva KfW.

Na ovaj način u Srbiji je formiran Program „Podsticanje obnovljive energije: Razvoj tržišta biomase u Republici Srbiji (prva komponenta)” i koji je kofinansiran od strane Savezne Republike Nemačke i Švajcarske Konfederacije.

Švajcarski doprinos u iznosu od 5.000.000,00 evra i nemački doprinos u iznosu od 22.000.000,00 evra dostupan je preko KfW-a putem sporazuma o zajmu i posebnog sporazuma o finansiranju.

Zajam se može koristiti isključivo za finansiranje izgradnje i nadgradnje sistema daljinskog grejanja zasnovanih na obnovljivim izvorima energije i odgovarajućih inženjerskih usluga za odabrane opštine ili njihova preduzeća za proizvodnju i distribuciju toplote u Republici Srbiji.

KfW refinansira Zajam sa subvencionisanjem kamatne stope iz budžetskih sredstava sa niskom kamatom koje je Savezna Republika Nemačka obezbedila za projekte koji ispunjavaju kriterijume podobnosti razvojne politike. Uslovi Zajma su usklađeni sa zahtevima Organizacije za ekonomsku saradnju (OECD) u cilju njegovog priznavanja kao Zvanične razvojne pomoći (Official Development Assistance, ODA).

Do sada je nekoliko toplana potpisalo ugovore o realizaciji projekata prelaska na biomasu. Reč je o toplanama u Malom Zvorniku, Novoj Varoši, Novom Pazaru, Prijepolju, Bajinoj Bašti, Valjevu, Priboju, Kladovu, Majdanpeku i Bečeju. Zajam je veoma povoljan, sa fiksnom kamatnom stopom od 1,1%, sa pet godina grejs perioda i 10 godina otplate.

Sredstva zajma će vraćati lokalne samouprave iz ušteda ostvarenih u procesu korišćenja biomase umesto fosilnih goriva.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Banka finansira razvojne programe u ekonomijama u nastajanju u Aziji, Evropi (Albanija, Jermenija, Azerbejdžan, Bosna i Hercegovina, Gruzija, Kosovo*, Severna Makedonija, Moldavija, Crna Gora, Rusija, Srbija, Turska i Ukrajina), Latinskoj Americi i Karibima, Severnoj Africi, Bliskom Istoku i Subsaharskoj Africi.

KfW je u 2018. godini izdvojio oko 2.5 milijarde evra za region Jugoistočne Evrope i Kavkaza za finansiranje 181 projekta, a samo u 2019. godini u Srbije je finansirala tri projekta ukupne vrednosti 10.529.334 evra.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Za finansiranje programa iz sredstava KfW prihvatljivi sektori su sledeći: biodiverzitet, klima, ekonomski rast i zapošljavanje, obrazovanje, energija, životna sredina, unapređenje finansijskog sistema, uprava, zdravstvo, osiguranje, međunarodna razvojna saradnja, mir, ublažavanje siromaštva, ruralni razvoj, socijalna zaštita, transport, urbani razvoj i vodosnabdevanje.

Za program „Podsticanje obnovljive energije: Razvoj tržišta biomase u Republici Srbiji“, nadležno ministarstvo i lokalne samouprave definišu konačne liste projekata toplana, opština i gradova koji će biti učesnici ovog programa.

Kako bi jedna lokalna samouprava mogla da aplicira u ovom programu, potrebno je doneti odluku o prihvatanju učešća, kao i da toplana dostavi detaljne podatke o kandidovanim projektima ovom ministarstvu.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Zajam je moguće koristiti isključivo za finansiranje i izgradnju i nadgradnju sistema daljinskog grejanja zasnovanih na obnovljivim izvorima energije i odgovarajućih inženjerskih usluga za odabrane opštine ili njihova preduzeća za proizvodnju i distribuciju toplote u Republici Srbiji a koje bira nadležno ministarstvo kroz direktne pregovore.

KONTAKT

KfW

Fax: +49 69 7431-2944

Ministarstvo Finansija

Fax: +381-11-3618-961

Ministarstvo rudarstva i energetike

Fax: +381-11 361 66 03

Internet stranica: <https://www.kfw-entwicklungsbank.de/International-financing/KfW-Entwicklungsbank/?kfwmc=kfw-stories>

Internet stranica: http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/2318-17%20Lat.pdf

Investicioni okvir za zapadni Balkan (WBIF)

Ko može dobiti sredstva?

Javni sektor ili javno privatno partnerstvo

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Milijarda dolara za ceo Zapadni Balkan tokom perioda 2014-2020. godina

Kako do sredstava?

Preko Nacionalnog odbora za investicije (NIC)

Kada?

Program je u toku

Gde se informisati?

<https://www.wbif.eu>

CILJEVI

Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF) je finansijski instrument koji su 2009. godine pokrenuli Evropska komisija, vodeće finansijske institucije i nekoliko zemalja donatora sa ciljem da se olakšaju pripreme i implementacija prioriternih investicija u oblasti infrastrukture u zemljama Zapadnog Balkana. Reč je o regionalnom instrumentu koji pomoću različitih izvora finansiranja podržava proširenje Evropske unije i društveno-ekonomski razvoj zemalja Zapadnog Balkana koje su korisnice ovog instrumenta.

Investicioni okvir za Zapadni Balkan se bavi finansiranjem i pružanjem tehničke pomoći prilikom realizovanja strateških investicija u sledećim oblastima: energetika, zaštita životne sredine, socijalni sektor, transport i razvoj privatnog sektora.

WBIF u svom sastavu ima dva fonda preko kojih kombinuje donacije i zajmove: Fond za zajednički grant i Fond za zajedničke kredite. Sredstva obezbeđuju donatori i finansijske institucije, sa svrhom finansiranja pripreme (grantovi za tehničku pomoć) i implementacije (investicioni grantovi i krediti) infrastrukturnih projekata.

Osim infrastrukturnih projekata, WBIF finansira i izradu generalnih studija koje se bave pojedinačnim sektorima, kao i izgradnju kapaciteta, čime doprinosi ukupnom razvoju investicija na Zapadnom Balkanu.

Evropska komisija je odobrila oko milijardu dolara Investicionom okviru za Zapadni Balkan tokom perioda 2014-2020. godina za poboljšanje ključnih transportnih i energetskih koridora u zemljama Zapadnog Balkana, kao i koridora koji povezuju region i zemlje Evropske unije. Investicioni okvir za Zapadni Balkan je do sada u Srbiji podržao 46 grantova za tehničku pomoć, kao i 6 projekata kroz runde za investicioni grant. Republika Srbija takođe učestvuje u 19 regionalnih projekata podržanih preko Investicionog okvira za Zapadni Balkan.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Korisnici mogu biti iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Severne Makedonije, Kosova*, Crne Gore i Srbije. Svi projekti treba da imaju vodeću finansijsku instituciju od koje se očekuje da doprinese finansiranju investicije za koju se traži podrška. Pravno lice koje konkuriše za donaciju mora biti registrovano u zemlji korisnici. To može biti javni subjekt, ali takođe i javno privatno partnerstvo, ili zajedničko ulaganje, odnosno subjekt sa mešovitim javno-privatnim kapitalom, ali u svakom slučaju odgovoran za upravljanje, izgradnju i obezbeđivanje usluge.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Da bi stekli pravo na finansiranje iz EU sredstava, troškovi moraju biti predviđeni za neku od sledećih oblasti:

- Životna sredina - Glavni prioriteti WBIF-a u ovom sektoru su voda i otpadne vode, čvrsti otpad, upravljanje rečnim slivom i zaštita od poplava u gusto naseljenim, industrijalizovanim i ekološki osetljivim područjima;
- Energija - obnovljive tehnologije, sistemi za prenos (struja, gas i nafta), sistemi povezivanja, skladišta, hidro i gasovodi, daljinsko grejanje, energetska efikasnost i ušteda itd;
- Transport - (železnice, unutrašnji plovni putevi, rečne luke, putevi, morske luke, aerodromi, granični objekti, intermodalni terminali i gradski prevoz);
- Socijalni projekti;
- Razvoj privatnog sektora.

Neki troškovi (npr. kupovina zemljišta ili zgrada, PDV, novčane kazne, bankarske takse, gubici, doprinosi u naturi itd.) nisu prihvatljivi.

Nakon što se podnese online prijava, odvija se proces skrininga: zahtev za grant se analizira (usklađenost projekta sa nacionalnim i regionalnim strategijama, investicionim planovima, IPA prioritetima i relevantnim politikama EU, pogodnost kombinacije izvora finansiranja itd.).

Ukoliko se proceni da je zahtev za grant prihvatljiv sa navedenih aspekata, ocenjuje se njegov tehnički kvalitet, kreditni rizik i pravni aspekti. Za određivanje prioriteta projekata, između ostalih, razmatraju se i sledeći kriterijumi:

- način upotrebe grant sredstava;
- zrelost i hitnost projekta;
- regionalni / prekogranični uticaj;
- usaglašenost sa socio-ekološkim standardima;
- ekonomska i finansijska stabilnost;
- kapacitet institucije (podnosioca zahteva);
- perspektiva finansiranja;
- doprinos projekta ublažavanju i prilagođavanju klimatskim promenama.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Na nivou države, uspostavljen je Nacionalni odbor za investicije (NIC) koji je odgovoran za identifikaciju potencijalnih projekata kroz "Single Project Pipeline (SPP)". WBIF pruža tehničku pomoć i grantove za investicije za infrastrukturne projekte na osnovu otvorenih javnih poziva koji se objavljuju svake ili svake druge godine.

KONTAKT

NIPAC Serbia

Jadranka Joksimović, Ministarka za evropske integracije

Nemanjina 34, 11000 Beograd

Telefon: +381 11 3617 580

Fax: +381 11 3617 597

E-mail: kabinet@eu.rs

Internet stranica: <https://www.wbif.eu>

LIFE Program

Ko može dobiti sredstva?

Javni sektor

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Preko 500.000 € po projektu

Kako do sredstava?

Preko javnih poziva

Kada?

U 2020. će biti dva javna poziva

Gde se informisati?

<https://ec.europa.eu/easme/en/life>

CILJEVI

LIFE je finansijski instrument EU koji podržava projekte zaštite životne sredine, zaštite prirode i klime širom EU. Od 1992. godine LIFE je sufinansirao više od 4.500 projekata. Za period finansiranja 2014-2020, LIFE raspolaže sa oko 3,4 milijarde evra za zaštitu životne sredine i klime.

LIFE program ima sledeće opšte ciljeve:

- da doprinese razvoju efikasne privrede sa niskom emisijom CO₂, zaštiti i unapređenju kvaliteta životne sredine;
- da unapredi razvoj, implementaciju i sprovođenje ekološke / klimatske politike i zakonodavstva Unije;
- da podrži bolje upravljanje životnom sredinom i klimom na svim nivoima, uključujući značajnije prisustvo civilnog društva, nevladinih organizacija i lokalnih aktera;
- da podrži implementaciju 7. akcionog programa za zaštitu životne sredine.

Program daje operativne grantove za administrativne troškove neprofitnih subjekata koji teže ostvarenju ciljeva od opšteg interesa EU, a koji su prevashodno aktivni u

oblasti zaštite životne sredine i sprovođenju politike i zakonodavstva Unije, kao i grantove za realizaciju projekata (pilot, demonstracije, širenje informacija, unapređenje svesti, tehnička pomoć, izgradnja kapaciteta i pripremni projekti).

Maksimalna stopa sufinansiranja iz EU za LIFE projekte je od 55% ukupnih prihvatljivih troškova sve do 100% za projekte izgradnje kapaciteta. Ne postoji fiksna minimalna veličina budžeta, ali mali projekti (ispod 500.000 EUR), po pravilu, retko se finansiraju zbog male dodane vrednosti. Projekti u proseku traju 3-5 godina.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Za grantove mogu konkurisati javne organizacije/institucije sa teritorije država članica Evropske unije, ali program je otvoren i za učešće zemalja EFTA, zemlje kandidate, kao i potencijalne kandidate i zemlje koje pristupaju Uniji.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Postupak podnošenja / evaluacije obično se sprovodi u dve faze: podnošenje koncepta projekta (otprilike 10 stranica) i faza podnošenja kompletnog predloga projekta. Svi predlozi prolaze detaljnu procenu kvaliteta uz primenu specifičnih kriterijuma i sistema bodovanja. Boduju se:

- Tehnička koherencija i kvalitet (Ovaj kriterijum se fokusira na jasnoću, izvodljivost i održivost predloženih aktivnosti);
- Finansijska koherencija i kvalitet (Analizira se predloženi budžet i njegova usklađenost sa aktivnostima i pravilima programa, kao i ekonomičnost pristupa);
- Dodatna vrednost (kvalitet doprinosa specifičnim ciljevima LIFE-a, održivost, sinergija sa drugim projektima i transnacionalni karakter).

U slučaju projekata izgradnje kapaciteta, prijave takođe moraju sadržati tehnički projekat.

Predlog projekta će biti odbačen ako nije u skladu sa jednim ili više sledećih kriterijuma:

- dovoljna teritorijalna pokrivenost;
- mobilizacija drugih izvora finansiranja – mora biti obezbeđen barem još jedan drugi relevantni izvor finansiranja iz Unije, nacionalni ili privatni izvor;
- uključivanje ključnih zainteresovanih strana.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Projekti se finansiraju putem javnih poziva. Kako je najavljeno, u narednoj godini biće objavljena dva javna poziva:

1. Podprogram zaštite životne sredine (Dvostepeni proces prijave). Očekuje se da poziv bude objavljen u aprilu 2020, a da rok za predaju sažetaka projekta bude do juna 2020.

2. Podprogram za klimatske akcije (Proces prijave u jednoj fazi). Očekuje se da poziv bude objavljen u aprilu 2020, a da rok za predaju projekata bude u septembru 2020.

KONTAKT

Covent Garden Building
Place Charles Rogier, 16
B-1210 Brussels

Za direktan kontakt, može se poslati E-mail preko formulara na adresi: <https://ec.europa.eu/easme/en/contact>

Internet stranica: <https://ec.europa.eu/easme/en/life>

Evropska klimatska inicijativa (EUKI)

Ko može dobiti sredstva?

Jedinice lokalne samouprave

Koliko sredstava je na raspolaganju?

50.000 do 1.000.000 € po projektu

Kako do sredstava?

Preko javnih poziva

Kada?

Javni pozivi se objavljuju početkom svake godine

Gde se informisati?

<https://www.euki.de/en/project-financing/>

CILJEVI

EUKI finansira projekte koji imaju za cilj ublažavanje klimatskih promena. U skladu sa svojom regionalnom politikom EUKI finansira projekte organizacija i institucija iz centralne, istočne, jugoistočne i južne Evrope, pre svega članice EU. U određenim slučajevima mogu konkurisati i zainteresovane organizacije iz država kandidata za članstvo u EU. Trenutno je aktuelan četvrti javni poziv, a po prvi put i Srbiji je dozvoljeno da učestvuje.

EUKI finansira bilateralne i multilateralne projekte sa maksimalno četiri partnera.

Pojedinačno ili u konzorcijumu može se konkurisati za sledeće vidove podrške:

- Unapređenje kapaciteta;
- Umrežavanje;
- Sprovođenje politika i mera, razvoj strategija i sprovođenje studija izvodljivosti;
- Projekti širenja znanja, edukacije, razvoja dijaloga itd.

Finansiranje je usmereno na projekte koji se sprovode na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Potencijalni korisnici sredstava moraju biti pravna lica. Fizička lica ne mogu konkurisati za sredstva. Organizacije koje konkurišu moraju biti neprofitnog karaktera i moraju pripadati nekoj od sledećih grupa:

- Nevladine organizacije;
- Lokalni / regionalni / nacionalni nivoi vlasti;
- Neprofitne kompanije;
- Univerziteti, istraživačke i obrazovne institucije.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Za projekte se odobravaju nepovratna sredstva u iznosu od 50.000 a najviše do 1.000.000 evra. Rok za realizaciju projekata ne sme biti duži od 28 meseci. Po javnom pozivu koji je objavljen u januaru 2020., projekti moraju biti završeni najkasnije u martu 2023. godine.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Apliciranje se vrši po objavljenim javnim pozivima. Javni pozivi se objavljuju na veb-sajtu programa.

KONTAKT

**Europäische Klimaschutzinitiative (EUKI) – Project Financing
Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH**

Potsdamer Platz 10
10785 Berlin
Germany

E-mail: info@euki.de

Telefon: +49 (0)30 338424 570

Internet stranica: <https://www.euki.de/en/project-financing/>

Horizon 2020

Ko može dobiti sredstva?

Sva pravna lica

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Oko 5,2 mlrd. € za period 2014-2020

Kako do sredstava?

Preko javnih poziva

Kada?

Sledeći javni poziv biće tek u narednom programskom periodu

Gde se informisati?

<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>

CILJEVI

Horizon 2020 najveći je istraživački i inovativni program u EU s gotovo 80 milijardi evra dostupnih u 7 godina (od 2014. do 2020.). Cilj je unapređenje nauke u EU, uklanjanje prepreka inovacijama i olakšanje javnom i privatnom sektoru da zajednički rade na inovativnim projektima.

Horizont 2020 čine tri glavne teme, ili kako ih Komisija naziva tri „stuba“:

1. **Izvrsnost u nauci (Excellence in Science)** – finansiranje najzanimljivijih naučnih istraživanja putem javnog konkursa, koje se vrši kroz četiri programa: 1) Evropski istraživački savet (European Research Council); 2) istraživačke infrastrukture; 3) nove i buduće infrastrukture; i 4) kroz istraživačke grantove Programa „Marije Kiri“.
2. **Vođstvo u industriji (Industrial Leadership)** – ovo uključuje program za podršku inovativnih malih i srednjih preduzeća; finansijskih instrumenata, kao i dugova i vlasničkih objekata u porcesu inovacija, kao i program za podsticanje razvoja i industrijskih tehnologija.
3. **Društveni izazovi (Social Challenges)** – označavaju podršku istraživanjima u oblastima kao što su zdravstvo, klima, hrana, sigurnost, saobraćaj i energetika.

Budžet za Socijalni izazov br. tri – koji pokriva sve aspekte energije, sem nuklearne – iznosi 7,7 odsto od ukupnog budžeta Horizonta 2020, ili 5,2 milijarde evra. Od toga je 85 odsto namenjeno za obnovljive izvore energije, energetska efikasnost, pametne mreže i skladištenje, sa oko 787 miliona evra namenjenih za podsticaj preuzimanju tržišta.

Za istraživačke i razvojne projekte, udeo EU sredstava može biti do 100% ukupnih opravdanih troškova, dok za inovativne projekte do 70% troškova, uz izuzetak pravnih lica sa neprofitnim karakterom kojima takođe mogu biti pokriveni troškovi u iznosu od 100%.

U projektima iz programa Horizon 2020, između ostalog, pokrivaju se sledeći troškovi:

- troškovi osoblja dodeljenog projektu (privremeni ili stalni, puno ili pola radnog vremena);
- putni troškovi i pripadajuće dnevnice za ljude koji učestvuju u projektu;
- nabavni troškovi trajne opreme;
- troškovi potrošnog materijala, pod uslovom da su identifikovani i dodeljeni projektu;
- troškova podugovaranja;
- indirektni troškovi (režijski troškovi) su prihvatljivi troškovi koje korisnik ne može identifikovati i izračunati kao direktno pripisane projektu (npr. Voda / gas / struja, održavanje, osiguranje, kancelarijska oprema, poštarina). Ovi indirektni troškovi izračunavaju se na osnovu paušalne stope od 25% od ukupnih direktnih opravdanih troškova, isključujući direktne opravdane troškove podugovaranja i finansijske podrške trećim licima.

Program za period 2018-2020 fokusira napore na manje tema sa većim budžetima. Tematski fokus koji je u smislu ovog dokumenta posebno interesantan je „Izgradnja budućnosti sa smanjenom emisijom ugljenika, i otpornošću na klimatske promene“ (3.343 milijardi evra). Tematski fokus „Povezivanje dobrobiti od ekonomskih aktivnosti i aktivnosti u smislu očuvanja životne sredine“ (941 miliona eura) će dati snažan doprinos radnim mestima, rastu i konkurentnosti u industriji.

Pored ovih, Program će u fokusu imati i sledeće teme: „Digitalizacija i transformacija evropskih industrija i usluga“ (1.689 milijardi eura) i „Jačanje efikasnosti bezbednosti u Uniji“ (1.044 milijardi evra).

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Grantove mogu da dobiju pravna lica osnovana u sledećim zemljama:

- Države članice Evropske unije;
- Prekomorske zemlje i teritoriji povezane sa državama članicama;
- Pridružene zemlje: Island, Norveška, Albanija, Bosna i Hercegovina, Severna Makedonija, Crna Gora, Srbija, Turska, Izrael, Moldavija, Švajcarska, Farska ostrva, Ukrajina, Tunis, Gruzija i Jermenija;
- Druge zemlje, osim kada su izričito isključene u tekstu poziva.

Generalno, za sredstva mogu konkurisati sva pravna lica osnovana u bilo kojoj od navedenih zemalja, kao i pojedinačni istraživači iz bilo koje zemlje sveta koji traže priliku da rade u Evropi tokom određenog perioda karijere, ali to takođe zavisi od vrste aktivnosti:

- Istraživačke i inovacijske aktivnosti - Konzorcijum partnera iz različitih zemalja.
- Aktivnosti koordinacije i podrške - Pojedinačni entiteti ili konzorcijum partnera iz različitih zemalja.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Nakon što organizacija podnese predlog, Komisija proverava da li je prihvatljiv (kompletan i pravilno sastavljen) i da li ispunjava uslove. Procenu vrše nezavisni stručnjaci. Provera podobnosti za finansiranje uključuje procenu sledećih uslova: da li je sadržaj predloga u skladu sa temom, da li uključuje dovoljno relevantnih učesnika, itd. Takođe je važan i finansijski i operativni kapacitet aplikanta.

Faza evaluacije procenjuje izvrsnost projekta (npr. jasnoću i relevantnost ciljeva, ispravnost koncepta i verodostojnost predložene metodologije), uticaj (u kojoj meri će rezultati projekta doprineti svakom od očekivanih uticaja koji su definisani u opisu aktivnosti i u skladu s odgovarajućom temom) i kvalitet, odnosno efikasnost procesa implementacije.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Apliciranje se vrši po objavljenim javnim pozivima. Javni pozivi se objavljuju na sledećem veb-sajtu: ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en

KONTAKT

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

Viktor Nedović
Nacionalni koordinator
Nemanjina 22-26, Beograd
E-mail: viktor.nedovic@mpn.gov.rs

Internet stranica: <http://www.horizont2020.rs/>

Internet stranica: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>

Grantovi EEA i Norveške

Ko može dobiti sredstva?

Partnerstva u koja su uključeni entiteti iz najmanje tri države

Koliko sredstava je na raspolaganju?

2,8 mlrd. € u periodu 2014–2021

Kako do sredstava?

Preko javnih poziva

Kada?

Program je u toku

Gde se informisati?

<https://eeagrants.org>

CILJEVI

Grantovi EEA i Norveške su finansijski instrument Islanda, Lihtenštajna i Norveške namenjen smanjenju ekonomskih i socijalnih razlika i jačanju bilateralnih odnosa sa 15 zemalja Evrope u srednjoj i južnoj Evropi i na Baltiku. Island, Lihtenštajn i Norveška za ove namene odvojili su 3,3 milijarde evra između 1994. i 2014. godine. Dodatnih 2,8 milijardi evra je na raspolaganju u periodu 2014–2021. Podrška je uglavnom usmerena na pojedinačne programe koji pokrivaju niz različitih sektora. Novi Fond za regionalnu saradnju pokrenut je 24. januara 2018. i on podržava regionalne prekogranične i transnacionalne projekte koji nude zajednička rešenja za zajedničke izazove Evrope. Za ovaj fond je opredeljeno 34,5 miliona evra. Sledeća podpoglavlja će biti obuhvaćena ovim novim međunarodnim finansijskim instrumentom:

- Inovacije, istraživanje, obrazovanje i konkurentnost;
- Socijalna uključenost, zapošljavanje mladih i smanjenje siromaštva;
- Životna sredina, energija, klimatske promene i ekonomija sa niskim udelom ugljenika - U ovoj oblasti, Fond finansira projekte koji su usredsređeni na održivo korišćenje prirodnog kapitala sa efektivnim resursima, smanjujući osetljivost na klimatske promene. Oblasti podrške u okviru ovog podpoglavlja:

-
- Životna sredina i ekosistemi;
 - Obnovljiva energija, energetska efikasnost, energetska sigurnost;
 - Ublažavanje / prilagođavanje klimatskim promjenama.
- Kultura, civilno društvo, dobro upravljanje i osnovna prava i slobode;
 - Pravda i unutrašnji poslovi.

Fond traži inovativne projektne ideje koje predlažu nova rešenja za zajedničke izazove. Projektni partneri mogu saradivati na dva načina:

- Regionalna prekogranična saradnja između prihvatljivih zemalja (fokusiranje na šire regionalne izazove);
- Transnacionalna saradnja između prihvatljivih zemalja (sa fokusom na zajedničke evropske izazove).

Projektni partneri koji projekat podnose zajednički dužni su da obezbedi sufinansiranje projekata. Stopa grant sredstava utvrđuje se prema statusu pojedinačnih članova partnerstva a za javn sektor to je do 85% njihovih prihvatljivih troškova.

Krajnji datum za realizaciju aktivnosti i za prihvatanje troškova kao opravdane za projekte je 30. april 2024.

Minimalni iznos granta u okviru projekta ne sme biti manji od milion evra, ali ne postoji maksimalni iznos grantova po projektu.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Za projekte će mogu da konkurišu partnerstva u koja su uključeni entiteti iz najmanje tri države, uključujući najmanje dve države korisnice. Svaki projekat mora imati jednog vodećeg partnera i najmanje dva partnera korisnika od kojih najmanje jedan mora biti iz države korisnice. Ne postoji ograničenje za maksimalni broj partnera. Zemlje korisnice mogu biti Bugarska, Hrvatska, Kipar, Češka, Estonija, Grčka, Mađarska, Letonija, Litvanija, Malta, Poljska, Portugal, Rumunija, Slovačka i Slovenija. Subjekti osnovani u sledećim zemljama koje nisu članice EEA takođe se mogu pridružiti konzorcijumima kao partneri: Albanija, Belorusija, Bosna i Hercegovina, Severna Makedonija, Moldavija, Crna Gora, Rusija, Srbija, Turska i Ukrajina.

Prihvatljivi partneri na projektu mogu biti javne organizacije, uključujući:

- opštine, organizacije u vlasništvu ili delimičnom vlasništvu opština;
- regioni, organizacije u vlasništvu ili delom u vlasništvu regiona;

- organizacione jedinice centralne države, državna preduzeća.

Fizička lica nisu prihvatljivi članovi konzorcijuma.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Nakon objavljenog javnog poziva sledi postupak evaluacije u dva koraka. U prvom koraku samo se koncepti projekta ocenjuju. Uspešni podnosioci zahteva iz prvog koraka biće pozvani da podnesu kompletan predlog. Koncepti projekata ocenjuju se na osnovu sledećih kriterijuma:

1. **Administrativni kriterijumi** – Koncept projekta je sačinjen na engleskom jeziku, podnet je u roku u propisanom formatu, troškovi projekta su iskazani u EUR, itd.
2. **Kriterijumi prihvatljivosti** - aplikanti su prihvatljivi subjekti i njihov predloženi konzorcijum je u skladu sa zahtevima poziva, predlog budžeta je u okviru parametara, itd.
3. **Kriterijumi za rangiranje:**
 - razumevanje tematskih pitanja koja treba rešiti;
 - jasna, inovativna i zdrava strategija za postizanje ciljeva;
 - jasno ocrtane prednosti multinacionalnog konzorcijuma projekata;
 - jasna logička linija od ideje projekta do kvalitetnih rezultata.

Ostali relevantni faktori su: sastav konzorcijuma (npr. broj uključenih zemalja / partnera korisnika, uključivanje trećih zemalja, uključivanje eksperata); održivost, vidljivost donatora, relevantnost i uticaj.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Kad god postoje raspoloživa sredstva za finansiranje, to se objavljuje putem zvaničnih poziva. Svaki poziv uključuje informacije o tome koje se aktivnosti finansiraju, ko se može prijaviti, rok za prijavu i sva uputstva o prijavi. Važno je imati u vidu da se sve prijave za projekte moraju podneti samo po osnovu objavljenih poziva – Program ne prihvata spontane prijave putem e-pošte ili telefona.

KONTAKT

Adresa za posete: 47-48, Boulevard du Régent 1000 Brussels, Belgium

Adresa za poštu: 12-16 Rue Joseph II, 1000 Brussels, Belgium

E-mail: info-fmo@efta.int

Telefon: +32 (0) 2 286 1701

Fax: +32 (0) 2 211 18 89

Internet stranica: <https://eeagrants.org>

Dunavski transnacionalni program (DTP)

Ko može dobiti sredstva?

Javni sektor, neprofitne organizacije itd.

Koliko sredstava je na raspolaganju?

221.924.534 € za period 2014-2020

Kako do sredstava?

Preko javnih poziva

Kada?

Sledeći javni poziv biće tek u narednom programskom periodu

Gde se informisati?

<http://www.interreg-danube.eu>

CILJEVI

Dunavski transnacionalni program (DTP) je finansijski instrument specifičnog opsega i sa nezavisnim telom za donošenje odluka koji podržava objedinjavanje politika u području Dunava u odabranim poljima pod zajedničkim odredbama Evropske unije (EU) i regulativom Evropske banke za obnovu i razvoj (ERDF) u vezi sa Strategijom EU za Dunavski region (EUSDR).

Strateška vizija je „integriranje politike“ na instancama ispod nivoa EU (kako bi se izbeglo dupliranje već preduzetih napora ka integrisanju politike unutar EU, npr. TEN-T) i iznad nacionalnih nivoa u posebnim poljima delovanja. Transnacionalni projekti treba da ostvare uticaj na nacionalnu, regionalnu i lokalnu politiku. U cilju postizanja većeg stepena teritorijalne integracije u veoma heterogenom Dunavskom regionu, DTP deluje kao pogonski motor politike i pionirski se hvata u koštac sa zajedničkim izazovima i potrebama u specifičnim sferama politike, u kojima se očekuje da transnacionalna saradnja dovede do dobrih rezultata putem razvoja i praktične realizacije okvira, alata i usluga politike i konkretnih pilot ulaganja čime će se težiti ka postizanju velike komplementarnosti sa širim EUSDR.

Budžet programa iznosi ukupno 221.924.534,00 evra (ERDF doprinos 202.095.405,00 + IPA doprinos 19.829.129,00 evra), a trajanje programa je od 01. januara 2014. - 31. decembra 2020.

Program ima četiri prioritetne oblasti delovanja od kojih svaka ima nekoliko specifičnih ciljeva:

1. Inovativno i društveno odgovorno poslovanje unutar Dunavskog regiona

- Unapređenje okvirnih uslova za inovacije;
- Unapređenje kompetentnosti za poslovanje i socijalne inovacije.

2. Ekološki i kulturno odgovorno delovanje unutar Dunavskog regiona

- Jačanje transnacionalnog upravljanja vodama i prevencija rizika od poplava;
- Podsticanje održivog korišćenja prirodnog i kulturnog nasleđa i resursa;
- Podsticanje obnove i održavanja bioloških koridora;
- Poboljšanje spremnosti za upravljanje ekološkim rizicima.

3. Bolja povezanost i energetska odgovornost unutar Dunavskog regiona

- Podrška ekološkim i sigurnim transportnim sistemima i uravnotežen pristup urbanim i ruralnim područjima;
- Unapređenje energetske sigurnosti i energetske efikasnosti.

4. Dobro upravljanje Dunavskim regionom

- Unapređenje institucionalnih kapaciteta za suočavanje sa velikim društvenim izazovima;
- Podrška upravljanju i sprovođenju Strategije EU za Dunavski region.

U principu, sledeće vrste aktivnosti su podržane u okviru programa:

- razvoj zajedničkih politika, okvira i strategija u poljima koja su od transnacionalnog značaja;
- razvoj i praktična primena transnacionalnih alata i usluga (npr. analitičkih, upravljačkih, tehničkih, softverskih i nadzornih alata);
- priprema transnacionalnih investicija koje će se finansirati iz drugih izvora;
- pilot aktivnosti / mala fiksna ulaganja (testiranja ili demonstracije);
- razvoj i praktično sprovođenje obuke i jačanje kapaciteta;

- prateće mere informisanja, kapitalizacije i objavljivanja radi informisanja zainteresovanih strana i / ili šire javnosti o aktivnostima i rezultatima projekta.

Kada su u pitanju infrastruktura i radovi, samo male infrastrukturne intervencije su prihvatljive i to tamo gde se može pokazati transnacionalni uticaj investicije.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

U programu mogu učestvovati javni organi na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou / tela kojim se upravlja na osnovu javnog prava, međunarodne organizacije itd.

Prihvatljive institucije treba da dolaze is sledećih zemalja:

- EU države: Austrija, Bugarska, Hrvatska, Češka, Nemačka (Baden-Virtemberg i Bavarska), Mađarska, Rumunija, Slovačka, Slovenija;
- Države koje nisu članice EU: Bosna i Hercegovina, Moldavija, Srbija, Crna Gora i deo Ukrajine.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Ocenjivanje podnetih projekata se bazira na matrici procene koja se sastoji od sledećih grupa kriterijuma:

- Relevantnost predloga - Glavni cilj je utvrditi u kojoj meri je projekat usklađen sa tematskim fokusom programa i poziva za podnošenje predloga (npr. obrazložena potreba za transnacionalnom saradnjom);
- Kriterijumi za stratešku procenu - Glavni cilj je utvrditi opseg doprinosa projekta postizanju ciljeva i rezultata programa (npr. teritorijalni izazovi, koherentna logika intervencije, doprinos strategijama EU, partnerstvo, ciljne grupe);
- Kriterijumi za operativnu procenu - Glavni cilj je procena održivosti i izvodljivosti predloženog projekta, kao i njegove vrednosti za novac u smislu resursa koji se koriste u odnosu na očekivane rezultate (npr. plan rada, upravljačka struktura, komunikacione aktivnosti, budžet).

Svaka grupa kriterijuma procenjuje se na osnovu podkriterijuma, pri čemu se svaki ocenjuje od 0 (nije prisutno / nedostaje) do 5 (vrlo dobro). Procena relevantnosti se vrši prva i nezavisno od strateške procene. Strateški se procenjuju samo projekti koji uspešno prođu ocenu relevantnosti. Po istoj logici, operativno se ocenjuju samo projekti koji uspešno prođu stratešku procenu. Prag za relevantnost i za stratešku

procenu postavljen je na 60%. Predloženi projektni predlozi sa ukupnim rezultatom od 75% ili više preporučuju se Zajedničkom Sekretarijatu za konačni izbor.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Projekti se finansiraju po objavljenim javnim pozivima. U ovom programskom periodu neće biti više javnih poziva.

KONTAKT

Nacionalni kontakt point

Kristina Ašković

Šef Odseka za programe prekogranične i transnacionalne saradnje sa državama članicama EU

Ministarstvo za evropske integracije

Nemanjina 34, 11000 Beograd

Telefon: +381 11 3061 192

E-mail: kristina.askovic@mei.gov.rs

Tijana Didanović

Ministarstvo za evropske integracije

Telefon: +381 11 3061 207

E-mail: tijana.didanovic@mei.gov.rs

Internet stranica: <http://www.interreg-danube.eu>

Jadransko-jonski transnacionalni program (ADRION)

Ko može dobiti sredstva?

Javni sektor, neprofitne organizacije itd.

Koliko sredstava je na raspolaganju?

99.156.616 € za period 2014-2020

Kako do sredstava?

Preko javnih poziva

Kada?

Sledeći javni poziv biće tek u narednom programskom periodu

Gde se informisati?

<https://www.adrioninterreg.eu>

CILJEVI

Jadransko-jonski transnacionalni program, poznatiji kao ADRION je evropski transnacionalni program sa opštim ciljem da deluje kao pokretač kreiranja politika i upravljač inovacijama kroz negovanje evropskih integracija između ERDF i IPA partnerskih zemalja koristeći prednosti bogatih prirodnih, kulturnih i ljudskih resursa koji okružuju Jadransko i Jonsko more, kao i jačanje ekonomske, društvene i teritorijalne kohezije u programskom području. Kroz finansijski okvir, svrha ADRION-a je da doprinese smanjenju nejednakosti u toj oblasti.

Budžet programa je 99.156.616,00 evra (ERDF doprinos 83.467.729,00 + IPA doprinos 15.688.887,00 evra), a trajanje programa je od 01. januara 2014. do 31. decembra 2020.

Program ima četiri prioritetne oblasti delovanja od kojih svaka ima svoje specifične ciljeve:

1. Inovativan i pametan region

- Podrška razvoju regionalnog inovacionog sistema za ADRION regionu.

2. Održiv region

- Promovisanje održive valorizacije i očuvanja prirodnog i kulturnog nasleđa, kao resursa za rast u ADRIION regionu;
- Pобоljšanje transnacionalnih kapaciteta za zaštitu životne sredine, smanjenje fragmentacije i očuvanje ekosistemskih usluga u ADRIION regionu.

3. Povezan region

- Pобоljšanje kapaciteta za integrisani transport, usluge mobilnosti i multimodalnost u ADRIION regionu.

4. Podrška upravljanju EU strategijom za Jadransko–jonski region

- Podrška koordinaciji i sprovođenju Jadransko–jonske strategije – kroz unapređenje institucionalnih kapaciteta javne uprave i ključnih aktera u procesu sprovođenja zajedničkih prioriteta.

ADRIION uglavnom podržava aktivnosti koje teže ostvarenju sledećih rezultata: strukture za umrežavanje, zajednički sistemi upravljanja i sporazumi o saradnji, strategije i akcioni planovi, metodologije i alati i pilot akcije (male investicije i demonstrativni projekti).

Sufinansiranje EU iznosi do 85% a preostali deo mora da se finansira iz javnih (državnih, regionalnih ili lokalnih) i privatnih doprinosa.

Projekti podneti u okviru programa ADRIION treba finansiraju (EU grant) iznose u rasponu od 800 000 do 1,5 miliona evra sa maksimalnim trajanjem od 24 meseca (mada to može biti predmet promene u okviru različitih poziva).

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

ADRIION pokriva osam zemalja, od kojih su četiri države članice EU (Hrvatska, Grčka, Italija i Slovenija), tri su države kandidati (Albanija, Crna Gora, Srbija) i jedna je potencijalni kandidat (Bosna i Hercegovina). Geografsko područje svake partnerske države pokriva njenu nacionalnu teritoriju osim Italije, gde programsko područje obuhvata samo 12 regija i 2 provincije.

Minimalno prihvatljivo partnerstvo sastoji se od najmanje tri partnera iz najmanje tri partnerske države, od kojih najmanje jedan partner mora biti iz partnerske države ERDF. Preporuka je da partnerstvo bude sastavljeno od najviše 10 partnera.

Organizacije prihvatljivi partneri su:

- nacionalne, regionalne i lokalne javne organizacije;
- tela osnovana u skladu sa javnim pravom.

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

Procenu prijava koordinira Upravljačko telo, a vrši ih Zajednički sekretarijat, uz podršku Nacionalnih kontakt tačaka i spoljnih eksperata. Prvi korak je provera prihvatljivosti i podobnosti koja ima za cilj da proverí da li su ispoštovane svi formalni uslovi. Kvalitativna evaluacija vrši se prema listi kriterijuma:

- Strateška procena da bi se utvrdio obim doprinosa projekta postizanju ciljeva programa (kontekst, relevantnost i strategija projekta, relevantnost partnerstva, itd.);
- Operativna procena za procenu održivosti i izvodljivosti predloženog projekta, kao i njegove vrednosti za novac u smislu resursa koji se koriste u odnosu na predviđene rezultate (menadžment, komunikacija, plan rada, budžet, itd.).

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Projekti se finansiraju po objavljenim javnim pozivima. U ovom programskom periodu neće biti više javnih poziva.

KONTAKT

Nacionalni kontakt point

Dragan Popović
Ministarstvo za evropske integracije
Nemanjina 34, 11 000 – Begrade, Serbia
Telefon: +381 11 306 1203
E-mail: dragan.popovic@mei.gov.rs
Internet stranica: <https://www.adrioninterreg.eu>

Programi prekogranične saradnje

Ko može dobiti sredstva?

Javni sektor, neprofitne organizacije itd.

Koliko sredstava je na raspolaganju?

Zависи od javnog poziva

Kako do sredstava?

Preko javnih poziva

Kada?

Sledeći javni pozivi biće tek u narednom programskom periodu

Gde se informisati?

<http://www.evropa.gov.rs/CBC/PublicSite/Default.aspx>

CILJEVI

Programi prekogranične saradnje su instrument Evropske unije za pružanje podrške saradnji institucija u pograničnim oblastima susednih država. Programi predstavljaju finansijsku podršku saradnji pograničnih teritorija susednih država (prekogranična saradnja) ili saradnji delova ili celih država (transnacionalna saradnja) sa ciljem da se unapredi društveno-ekonomski, kulturni i istorijski potencijal tih oblasti. Ovi programi pomažu institucijama u Srbiji da se upoznaju i rade u skladu sa pravilima strukturnih fondova koja važe za zemlje članice EU. Republika Srbija je u ovaj vid saradnje prvi put uključena 2004. godine kroz tzv. Susedske programe finansirane iz sredstava KARDS 2000-2006, nakon toga u okviru druge komponente instrumenta IPA - finansijskog instrumenta Unije za podršku pristupanju za period 2007-2013, a danas se programi sprovode u okviru oblasti politike regionalna i transnacionalna saradnja IPA II perspektiva 2014-2020.

U okviru finansijskog perioda 2007-2013. objavljena su 23 javna poziva i prijavljeno 2.937 projekata za ukupan iznos od skoro 340 miliona evra. Do sada je ugovoreno 646 projekata ukupne vrednosti 73,67 miliona evra od ukupno 81,00 milion evra koliko je Republici Srbiji bilo na raspolaganju za programe prekogranične i transnacionalne saradnje, a iskorišćenost sredstava je oko 90%.

Sprovođenjem programa na lokalnom i regionalnom nivou stvaraju se dugoročni lični kontakti i veze između ljudi iz zajednica sa obe strane granice, što predstavlja temelj za dalju saradnju i razvoj. Takođe, kroz proces identifikovanja projekata, prijavljivanja za sredstva, kao i tokom sprovođenja projekata, partneri iz Srbije stiču dragoceno iskustvo u korišćenju fondova Evropske unije jer se svi pozivi za projektne predloge sprovode u skladu sa pravilima programa EU za eksternu pomoć.

Vrste projekata koji se finansiraju su mali infrastrukturni prekogranični projekti, projekti ekonomske saradnje, kao i aktivnosti vezane za zaštitu životne sredine, turizam, kulturu, poljoprivredu, obrazovanje, istraživanje i razvoj, zapošljavanje, institucionalnu saradnju... Sredstva su bespovratna, sa obavezom da korisnik donacije kofinansira svoj projekat u iznosu od minimum 15% od vrednosti projekta. Način dodele sredstava je putem javnog konkursa. Aktivni su sledeći prekogranični programi:

- Mađarska - Srbija;
- Rumunija - Srbija;
- Hrvatska - Srbija;
- Srbija - Crna Gora;
- Srbija - Bosna i Hercegovina;
- Srbija - Severna Makedonija.

KO IMA PRAVO DA KONKURIŠE ZA SREDSTVA?

Sve neprofitne institucije uključujući i lokalne i regionalne organe vlasti, parkove prirode, zdravstvene institucije, biblioteke...

KRITERIJUMI ZA IZBOR PROJEKATA

U okviru Kancelarije za evropske integracije Vlade Republike Srbije formiran je Sektor za programe prekogranične i transnacionalne saradnje. Sektor, pored ostalog, koordiniše i rad Sekretarijata programa sa kancelarijama na lokalnom nivou (Subotica, Vršac, Bor, Niš, Prijepolje, Užice i Sremska Mitrovica) koje pružaju podršku podnosiocima projekata i korisnicima donacija na terenu.

Sve informacije i detalji vezani za pojedinačne programe i uslove konkurisanja, uputstva za potencijalne korisnike, prijavni formulari i ostala dokumentacija se objavljuju na internet prezentacijama samih programa.

NAČIN APLICIRANJA ZA SREDSTVA

Projekti se finansiraju po objavljenim javnim pozivima.

KONTAKT

Kontakti i informacije o pojedinačnim programima mogu se pronaći na internet prezentacijama:

Program prekogranične saradnje Mađarska - Srbija:

<http://www.hu-srb-ipa.com/>

Program prekogranične saradnje Rumunija - Srbija:

<http://www.romania-serbia.net/>

Program prekogranične saradnje Bugarska - Srbija:

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Program prekogranične saradnje Hrvatska - Srbija:

<https://www.interreg-croatia-serbia2014-2020.eu/>

Program prekogranične saradnje Srbija - Crna Gora:

<http://cbcsrb-mne.org/>

Program prekogranične saradnje Srbija - Bosna i Hercegovina:

<https://srb-bih.org/en/>

Program prekogranične saradnje Srbija - Severna Makedonija:

<https://eu.rs-mk.org/>

<http://www.evropa.gov.rs/CBC/PublicSite/Default.aspx>

Komercijalni izvori finansiranja

Kreditni komercijalnih banaka su dostupni za različite namene. Prema podacima Udruženja banaka Srbije prosečna kamatna stopa za kredite u evrima u 2019. godini za poslovne kredite iznosila je 2,8%. U poslednjih nekoliko godina banke su produžile robove otplate i blago povećale maksimalne iznose kredita. Pored toga, kod dinarskih kredita kamatne marže su se smanjile, ali su se provizije i naknade blago povećale, dok je kod deviznih i devizno indeksiranih kredita zabeleženo suprotno – blago povećanje kamatnih marži i smanjenje pratećih troškova.

U narednoj tabeli prikazani su uslovi kreditiranja za opremu i mehanizaciju za poljoprivrednu biomasu. Uslovi kreditiranja zavise od iznosa kredita, ročnosti kredita i boniteta klijenta.

Iznos kredita u evrima	Kamatna stopa na godišnjem nivou	Ročnost kredita	Sredstva obezbeđenja
do 5.000	6,1%-7,0%	5 godina	Žiranti, menice
5.000-20.000	3,9%-6,0%	5 godina	Zaloga na pokretnom i nepokretnom imovinom
20.000-50.000	3,9%-5,9%	5 godina	Zaloga na pokretnom i nepokretnom imovinom
50.000-300.000	2,2%-5,0%	5 godina	Zaloga na pokretnom i nepokretnom imovinom
Preko 300.000	2,0%-4,5%	5 godina	Zaloga na pokretnom i nepokretnom imovinom

Izvor: „Korišćenje poljoprivredne biomase za energetske potrebe u Srbiji, Dr Vlado Kovačević, UNDP Srbija, 2018.

Osim tradicionalnih komercijalnih kredita, nekoliko banaka u Srbiji imaju i posebne kreditne linije za unapređenje energetske efikasnosti:

Erste Bank a.d. Novi Sad

Na raspolaganju su vam sredstva za dugoročno finansiranje projekata koji koriste obnovljive izvore energije. Ova banka nudi rešenja za finansiranje kroz kombinaciju već postojećih iskustava i individualnog pristupa svakom projektu. Raspoloživa su sredstva za dugoročno finansiranje do 12 godina uz mogućnost dobijanja grejs perioda, u zavisnosti od projekta, kao i mogućnost pripisa kamate u grejs periodu.

U dosadašnjoj praksi, Erste Banka finansirala je oko 50 projekata za korišćenje obnovljivih izvora energije sa više od 100 miliona evra i ukupne instalirane snage od 200MW.

<https://www.erstebank.rs/sr/Pravna-lica/specijalna-finansiranja-i-obnovljivi-izvori-energije/finansiranje-projekata-obnovljivih-izvora-energije>

UniCredit Bank Srbija a.d.

UniCredit banka finansira kvalifikovane investicije i ulaganja u energetska efikasnost koja se odnose na poboljšanje energetske efikasnosti objekata i industrijskog sektora i koji treba da zadovolje najmanje jedan od sledećih kriterijuma:

- ESR (Odnos uštede energije) jednak ili veći od 30% u građevinskom sektoru, mereno na godišnjem nivou, sa istim elementima
- ESR jednak ili veći od 20% u svim ostalim slučajevima, mereno na godišnjem nivou, sa istim elementima
- Smanjenje emisije gasova staklene bašte, mereno u ekvivalentnim tonama CO₂ od 20% ili više, mereno na godišnjoj bazi sa istim elementima.

Ukoliko je trenutni minimalni nacionalni kriterijum manji u odnosu na gore navedene kriterijume, u tom slučaju biće primenjeni nacionalni kriterijumi.

<https://www.unicreditbank.rs/rs/biznis/finance/kredit.html#energetskaeifikasnost>

ProCredit Bank a.d. Beograd

Stručni tim banke, na osnovu metodologije konsultantske kuće IPC iz Frankfurta, vrši preciznu i na tržišnim parametrima zasnovanu analizu očekivanih efekata planiranih investicija. Na taj način, unapred se definiše isplativost ulaganja – period povraćaja investicije i očekivane uštede.

U kombinaciji kreditne linije Green for Growth Fund-a (GGF) i sredstvima iz sopstvenog potencijala, banka pruža podršku projektima u sektoru unapređenja enegretske efikasnosti, projekata obnovljivih izvora energije i ekološki održivih projekata.

Tehnologije koje se finansiraju su:

- Energetski efikasne proizvodne mašine;
- Izolacija objekata i stolarija;
- Osvetljenje objekta;
- Sertifikovani energetski efikasni objekti;
- Oprema za grejanje i hlađenje (kotlovi, toplotne pumpe, sistemi za klimatizaciju...);
- Opšte tehnologije (elektro-motori, pumpe, frekventni regulatori...);
- Postrojenja na obnovljive izvore energije (solarne i biogasne elektrane, solarni kolektori, kotlovi na biomasu i dr.);
- Električna i „plug-in“ hibridna vozila;
- Energetski efikasna poljoprivredna mehanizacija (kombajni, traktori i ostale samohodne mašine);
- Nestandardne tehnologije (specifične proizvodne linije, kancelarijska i ostala oprema);
- Organska proizvodnja;
- Upravljanje otpadom i sl;
- Postrojenja za preradu otpadnih voda.

<https://www.procreditbank.rs/sr/biznis/krediti/investicioni-krediti/krediti-za-energetsku-efikasnost-i-obnovljive-izvore-energije>

Kao posebnu vrstu komercijalne kreditne podrške, par banaka je razvilo i kreditne linije specijalno namenjene lokalnim samoupravama:

Sberbank Srbija a.d.

U svom portfoliju, banka nudi dugoročni kredit za finansiranje kapitalnih investicionih rashoda.

Uslovi pod kojima se odobravaju krediti lokalnoj samoupravi razmatraju se pojedinačno, zavisno od mogućnosti korišćenja izvora finansiranja i samih zahteva lokalne samouprave.

Za zaduživanje neophodno je sledeće:

- Mišljenje (saglasnost) Uprave za javni dug kao posebnog organa uprave u sastavu Ministarstva finansija, za svako konkretno planirano zaduživanje;
- Odluka skupštine opštine kojom se odlučuje o zaduživanju u zavisnosti od toga da li se zadužuje opština, grad ili AP Vojvodina (za zaduživanje opština koje pripadaju teritoriji grada Beograda neophodna je i saglasnost gradonačelnika Beograda);
- Sprovedeni postupak javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Dugoročno kreditiranje je usmereno na aktivnosti poput rekonstrukcije komunalne infastrukture, kao i poboljšanje energetske efikasnosti, rekonstrukcije/izgradnje energetske objekata u lokalnoj samoupravi (toplane, centri za reciklažu i dr.); za rekonstrukciju obrazovnih, sportskih i kulturnih objekata od opšteg interesa (škole, vrtići, sportski objekti, zdravstvene ustanove I sl), kao i u svrhe nabavke specijalnih vozila i mašina za obavljanje komunalne delatnosti (gradski i prigradski prevoz, čišćenje ulica i održavanje).

https://www.sberbank.rs/privreda/javni-sektor/finansiranje_lokalnih_samouprava/finansiranje-lokalnih-samouprava

Komercijalna banka a.d. Beograd

Osim napomene da „Komercijalna banka nudi kreditnu podršku lokalnoj samoupravi, u skladu sa regulativom“, ova banka ne daje detaljnije informacije o kreditnoj liniji za lokalne samouprave, već se uslovi dogovaraju posebno za svaki pojedinačni slučaj.

<https://www.kombank.com/sr/privreda/kreditiranje-privrede/kreditna-podrska-lokalnoj-samoupravi>

Literatura

1. Tim za socijalno uključivanje i smanjene siromaštva - Vodič kroz potencijalne domaće i inostrane izvore finansiranja za projekte NVO, lokalnih samouprava, malih i srednjih preduzeća i preduzetnika - Maj 2015.
2. dr Vlado Kovačević - Korišćenje poljoprivredne biomase za energetske potrebe u Srbiji, UNDP Srbija, 2018.
3. DBS Gateway Region – Regional and Transport Development in the Danube-Black Sea Region towards a Transnational Multiport Gateway Region - Funding Guideline - June 2018
4. Građanske inicijative - Vodič kroz potencijalne izvore finansiranja
[Internet stranice pojedinačnih programa i projekata:](#)
5. <https://www.mre.gov.rs/latinica/energetska-efikasnost-unapredjenje-efikasnosti-budzetski-fond.php>
6. <http://www.obnova.gov.rs>
7. <http://www.vojvodina.gov.rs/sr/%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%B-C%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8>
8. <https://www.eupro.org.rs>
9. <https://www.norveskazavas.org.rs/>
10. <https://www.telenor.rs/sr/o-telenoru/o-nama/drustvena-odgovornost/tele-nor-fondacija>
11. <https://www.eib.org/en/products/loans/public-sector.htm>
12. <https://www.eib.org/en/products/advising/elena/index.htm>
13. <https://www.eib.org/en/efsi/how-does-a-project-get-efsi-financing/index.htm>
14. <https://coebank.org/en/project-financing/>
15. <https://coebank.org/en/project-financing/>
16. <https://www.kfw-entwicklungsbank.de/International-financing/KfW-Entwicklungsbank/?kfwmc=kfw-stories>

-
17. http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/2318-17%20Lat.pdf
 18. <https://www.wbif.eu>
 19. <https://ec.europa.eu/easme/en/life>
 20. <https://www.euki.de/en/project-financing/>
 21. <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>
 22. <https://eeagrants.org>
 23. <http://www.interreg-danube.eu>
 24. <https://www.adrioninterreg.eu>
 25. <http://www.evropa.gov.rs/CBC/PublicSite/Default.aspx>
 26. <https://www.erstebank.rs/sr/Pravna-lica/specijalna-finansiranja-i-obnovljivi-izvori-energije/finansiranje-projekata-obnovljivih-izvora-energije>
 27. <https://www.unicreditbank.rs/rs/biznis/finance/kredit.html#energetskaefikasnost>
 28. <https://www.procreditbank.rs/sr/biznis/kredit/investicioni-kredit/kredit-za-energetsku-efikasnost-i-obnovljive-izvore-energije>
 29. https://www.sberbank.rs/privreda/javni-sektor/finansiranje_lokalnih_samouprava/finansiranje-lokalnih-samouprava
 30. <https://www.kombank.com/sr/privreda/kreditiranje-privrede/kreditna-podrska-lokalnoj-samoupravi>

